

Een onderzoek van PricewaterhouseCoopers naar de maatschappelijke verslaggeving van ondernemingen, uitgevoerd in opdracht van het Ministerie van Economische Zaken.

 Den Haag, December 2007

Transparantiebenchmark

2007

Maatschappelijke verslaggeving

Transparantiebenchmark 2007

	Samenvatting en conclusies	5
1	Inleiding	11
1.1	Doel van de Transparantiebenchmark	12
1.2	Begeleidingscommissie en Commentaarronde	13
2	Wijzigingen in de criteria	15
2.1	Van 'oude' naar 'nieuwe' criteria	16
2.2	Vergelijkbaarheid met vorig jaar	17
2.3	Gebruik van de steekproef	19
2.4	Gevolgen herziening criteria voor de commentaarronde	19
3	Methodologie	21
3.1	Onderzoeksgroep	22
3.2	Bronnen	23
4	Bevindingen	25
4.1	Uitvoering	25
4.2	Soorten verslagen	25
4.3	Verschijningsvorm	26
4.4	Verschijningsmoment	27
4.5	Taal	27
4.6	Omvang	29
5	Transparantieladder 2007	31
5.1	Hoofdgroepen	31
5.2	Transparantieladder 2007	32
5.3	Resultaten vergeleken met benchmark 2006	37
6	Analyse	41
6.1	Profiel	42
6.2	Visie en strategie	43
6.3	Ondernemingsbestuur en managementsystemen	45
6.4	Ketenverantwoordelijkheid	45
6.5	Stakeholders	46
6.6	Economische aspecten van de bedrijfsvoering	47
6.7	Milieuaspecten van de bedrijfsvoering	48
6.8	Sociale aspecten van de bedrijfsvoering	48
6.9	Verificatie	49
6.10	Uitwerking	50

Inhoudsopgave

7	Dwarsverbanden	51
7.1	Beursgenoteerd en niet-beursgenoteerd	51
7.2	Maatschappelijk jaarverslag	52
7.3	Thema's ketenverantwoordelijkheid, stakeholders en dilemma's	52
7.4	Informatiedichtheid	52
7.5	Sectoren	53
A	Onderzoeksgroep (alfabetisch weergegeven)	59
B	Beoordelingsmodel	65
C	Ondernemingen met separate maatschappelijke en/ of sociale verslagen	75

Het doel van de Transparantiebenchmark is een beeld te geven van de transparantie in jaarverslaggeving van de grootste Nederlandse ondernemingen ten aanzien van Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (MVO). De onderzoeksgroep bestaat dit jaar uit 171 ondernemingen waarvan 98 ondernemingen beursgenoteerd zijn. Van deze 171 ondernemingen hebben 150 ondernemingen daadwerkelijk een score gekregen. De rest heeft een nul-score omdat er geen verslag beschikbaar was. Door de benchmark jaarlijks te herhalen is vergelijking met voorgaande jaren mogelijk. Zo is te zien welke ondernemingen vooruitgang hebben geboekt en welke ondernemingen een teruggang. Het Ministerie van Economische Zaken organiseert de Transparantiebenchmark sinds 2004.

Nieuwe criteria

De criteria om de transparantie in de jaarverslaggeving te meten zijn dit jaar anders dan de vorige jaren. Mede op basis van kritieken uit de commentaarrronde van vorig jaar is door het Ministerie van Economische Zaken besloten om tot een herziening en herformulering van de criteria te komen. De herziening van de criteria is tot stand gekomen in samenspraak met zowel deelnemers als maatschappelijke organisaties. In de nieuwe criteria is meer nadruk komen te liggen op de kernprocessen van de onderneming en hoe Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (MVO) daarin een rol speelt. Ketenvaantwoordelijkheid is een apart onderdeel geworden en heeft meer gewicht gekregen. Voorts is het

— Samenvatting en conclusies

onderdeel verificatie aangepast om recht te doen aan verschillende vormen en gradaties van de onafhankelijke verificatie van MVO-gegevens die zich in de praktijk voordoen.

De nieuwe criteria hebben hun impact niet gemist op de scores. Voornamelijk ondernemingen die MVO en de rapportage daarover niet in hun kernprocessen verankerd hebben zien hun score aanzienlijk slinken ten opzichte van vorig jaar. Om aan de gevolgen van de overstap tegemoet te komen zijn omrekenfactoren berekend waarbij ondernemingen hun score op de 'oude' criteria kunnen benaderen. Zo kan iedere onderneming met de omrekenfactoren de relatieve daling of stijging berekenen.

De steekproef heeft in het onderzoek ook dienst gedaan om de totaalgemiddelden te bepalen om daarmee een vergelijking met vorig jaar mogelijk te maken. Zonder dit benaderde gemiddelde was het gemiddelde veel lager uitgevallen en kan de indruk ontstaan dat de verslaggeving minder transparant is geworden terwijl dit niet het geval is.

Nederlandse ondernemingen transparanter

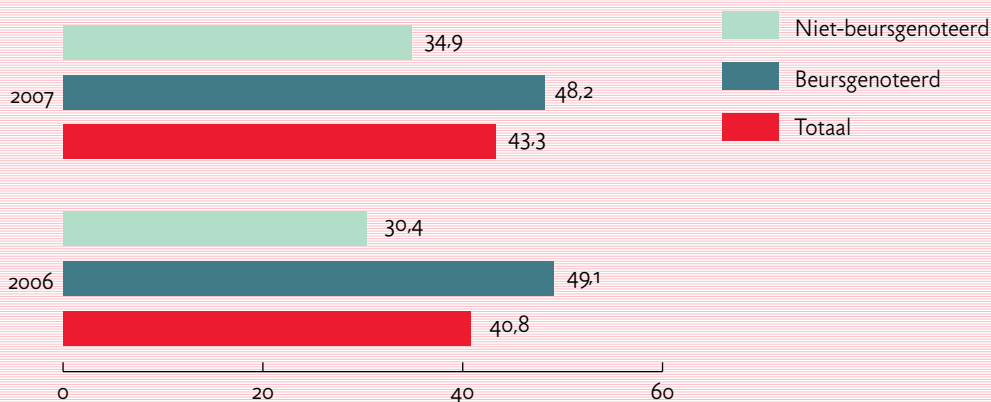
Ten opzichte van vorig jaar is de totale gemiddelde score hoger dan vorig jaar. Deze stijging is voornamelijk te danken aan een hogere score bij de niet-beursgenoteerde ondernemingen.

Bij de vergelijking van gemiddelde scores moet wel vermeld worden dat deze berekend is op basis van de statistische steekproef zoals die hierboven geïntroduceerd is.

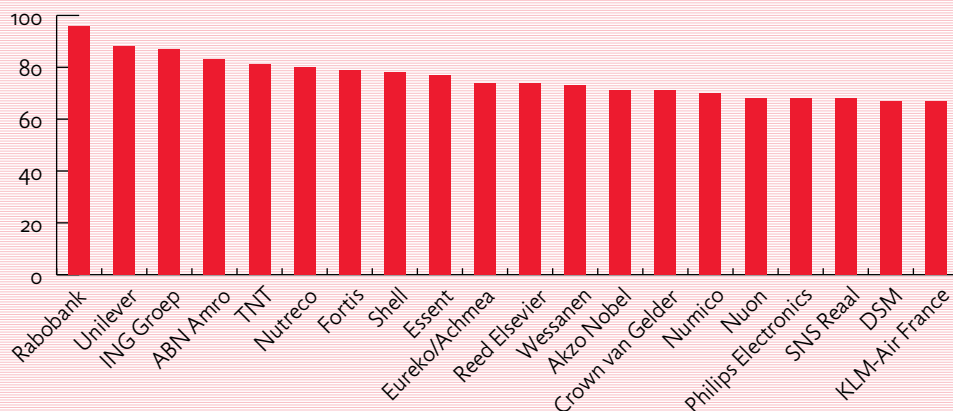
Kopgroep

Vorig jaar werd de koppositie gedeeld door de Rabobank en ABN AMRO. Dit jaar is het alleen de Rabobank die op de eerste plaats staat. In de voorgaande jaren prijkte ABN AMRO steeds op de eerste plaats. ABN AMRO heeft nu zelfs de top drie verlaten en is nu gezakt naar een vierde plaats. Mede doordat ABN AMRO plaats maakt in de top drie, zijn Unilever en ING Groep nieuwkomers in de top drie, net onder de Rabobank.

Gemiddelde score

Kopgroep 2007

Dalers en stijgers

De grootste stijger in de benchmark is The Greenery. De belangrijkste oorzaak hiervoor is dat vorig jaar een separaat maatschappelijk verslag de deadline niet haalde en niet kon worden meegenomen in de beoordeling. Dit jaar was het verslag op tijd en dit heeft geleid tot een hogere score. Een andere opvallende stijger in de Transparantiebenchmark is Essent. Mede door het uitbrengen van een geïntegreerd maatschappelijk jaarverslag heeft Essent meer punten weten te behalen op de benchmark ten opzichte van vorig jaar. De andere grote stijgers in de benchmark vinden we terug in de hogere regionen van de Transparantieladder.

	Score 2006	Score 2007	Stijging
The Greenery	25	55	30
Essent	63	77	14
Unilever	77	88	11
ING Groep	79	87	8
Wessanen	65	73	8
Friesland Foods	50	58	8
Rabobank	89	96	7

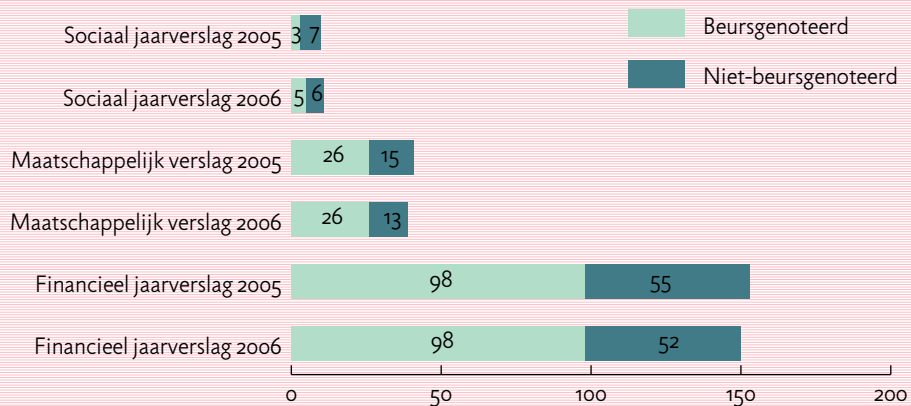
Door de nieuwe criteria vallen de scores van ondernemingen die niet rapporteren over MVO in hun kernprocessen structureel lager uit. De grootste daler dit jaar is Euronext met 38 punten.

	Score 2006	Score 2007	Daling
Euronext	56	18	-38
Batenburg	56	20	-36
Bavaria	43	13	-30
Getronics	55	27	-28
Van Der Moolen	43	15	-28
Boskalis			
Westminster	55	28	-27
Stork	50	23	-27

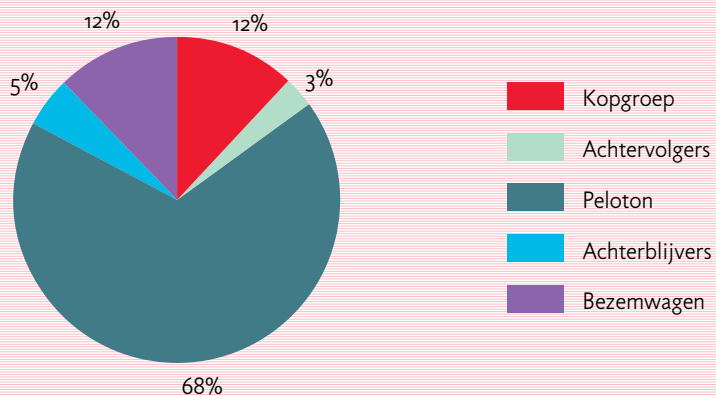
Commentaarrronde

Ook dit jaar is er weer een commentaarrronde gehouden waarbij de deelnemers de mogelijkheid hebben gekregen om te reageren op de voorlopig vastgestelde score. 40 ondernemingen wilden de discussie aangaan over de voorlopig vastgestelde score.

Soorten verslagen

Verschillende groepen in de benchmark

Soorten verslagen

Het aantal te beoordelen verslagen is iets teruggelopen ten opzichte van vorig jaar: 153 financiële jaarverslagen over 2005 tegenover 150 financiële jaarverslagen over 2006. Ook is het aantal separate maatschappelijke verslagen en sociale jaarverslagen iets teruggelopen. Door de daling in het aantal deelnemers kan niet worden gesproken over een trend.

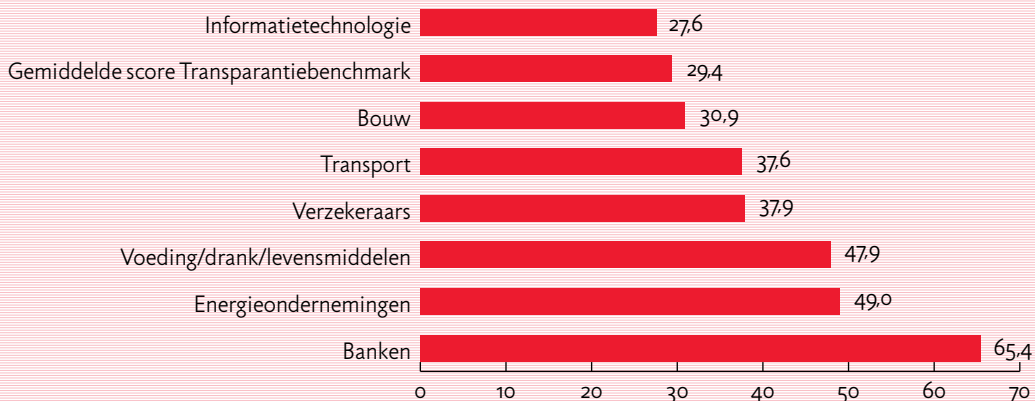
Verschillende groepen in de benchmark

Ook dit jaar hebben we de verdeling aangehouden van: kopgroep, achtervolgers, peloton, achterblijvers en bezemwagen. 68 procent van de onderzoeksgroep bevindt zich in het peloton. Opvallend is dat het aandeel ondernemingen in de kopgroep is gestegen van 9 procent naar 12 procent.

Verschillende sectoren in de benchmark

Sinds de start van de benchmark is de bankensector het meest transparant in zijn rapportage. Zo ook dit jaar. De banken worden op grote afstand gevolgd door de energieondernemingen en de voeding-, drank- en levensmiddelensector. Min of meer gelijk scoren de verzekeraars en de transportbedrijven. Zowel de scores van de verzekeraars als van de IT-ondernemingen zijn sterk gezakt ten opzichte van vorig jaar.

Verschillende sectoren in de benchmark

Het belang dat in Nederland gehecht wordt aan transparantie in de jaarlijkse verslaggeving van ondernemingen neemt toe. Zowel aandeelhouders als andere stakeholders zijn daarbij in toenemende mate ook geïnteresseerd in het beleid en de resultaten van een onderneming op niet-financieel gebied. Door open en duidelijk te zijn stelt een bedrijf zich kwetsbaar op en kan het door stakeholders worden aangesproken op zijn activiteiten. Transparantie maakt het mogelijk dat stakeholders een onderneming aanspreken op de gemaakte keuzes. Als zodanig geeft transparantie een impuls aan de dialoog tussen de onderneming en haar stakeholders. Dit is in de kern het motief voor het uitvoeren van de Transparantiebenchmark. De benchmark kijkt naar transparantie in de verslaggeving op het gebied van Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (MVO). Het is de vierde keer dat deze benchmark plaatsvindt. Het is belangrijk te benadrukken dat de transparantie wordt gemeten en niet de activiteiten of de resultaten op het gebied van MVO!

Uit de commentaarronde van vorig jaar kwamen een aantal punten naar voren met betrekking tot de (toepassing van de) criteria. Dit is voor het Ministerie van Economische Zaken aanleiding geweest om een dialoog te voeren over de criteria met deelnemende bedrijven en een aantal maatschappelijke organisaties. In een tweetal bijeenkomsten is een aangepaste set criteria voorgesteld. Hoofdstuk 2 gaat hier verder op in, alsmede op de implicaties die dit heeft gehad voor de scores voor de ondernemingen.

1 Inleiding

Het gaat bij de Transparantiebenchmark echter niet alleen om het vaststellen van scores per onderneming. Belangrijker is het om trends te signaleren. Welke sectoren laten een stijging zien en welke juist niet? Hoeveel ondernemingen brengen voor het eerst een maatschappelijk jaarverslag uit, enzovoorts. Om goed te kunnen vergelijken is de onderzoeksgroep op een enkele uitzondering na niet aangepast.

1.1 Doel van de Transparantiebenchmark

In januari 2004 stuurde Staatssecretaris van Economische Zaken, mevrouw K. van Gennip, een brief aan de Tweede Kamer waarin zij aangaf dat “transparantie, het afleggen van verantwoording door ondernemingen en een constructieve dialoog tussen de verschillende betrokken partijen” sleutelbegrippen zijn in MVO. Sindsdien is de Transparantiebenchmark een belangrijk instrument geweest om invulling te geven aan het beleid van het ministerie om MVO in het Nederlandse bedrijfsleven te stimuleren zonder daarbij overigens regulerend op te treden. Door transparantie te bevorderen wordt de dialoog van een onderneming met haar stakeholders gevoed, wat bijdraagt aan een kritische en constructieve afweging van de maatschappelijke aspecten van beleidskeuzes. Dit beleid is op verschillende gelegenheden door de Staatssecretaris uitgedragen waaronder in haar toespraak tijdens de internationale GRI-conferentie op 5 oktober 2006:

“Corporate Social Responsibility is closely linked to transparency. Transparency encourages companies to examine and improve their performance on a regular basis. Transparency also enables the public to examine companies’ efforts and results, and if necessary, to engage them in dialogue. We want companies to show what they practice and practice what they preach. That is why promoting transparency is an important element of my CSR policy.”

De Transparantiebenchmark is niet bedoeld om bedrijven aan de schandpaal te nagelen. Door te benchmarken worden ‘best practices’ geïdentificeerd en kunnen bedrijven hun maatschappelijke verslaggeving systematisch met die van andere vergelijken. Juist deze vergelijking met andere bedrijven is nuttig om vooruitgang te boeken op het gebied van MVO en maatschappelijke verslaggeving. Ook de huidige staatssecretaris Heemskerk onderstreept het belang van de benchmark. In reactie op vragen van de Tweede Kamer gaf de Staatssecretaris het volgende aan:

“De Transparantiebenchmark is een nuttig instrument om de dialoog op de aandeelhoudersvergadering en tussen ondernemingen te verbeteren’. [D]e Transparantiebenchmark is een instrument in ontwikkeling. Het is inderdaad gek dat je goed scoort, als je opschrijft dat je niks doet aan maatschappelijk verantwoord ondernemen. Je bent er dan transparant over dat je niks doet. Dat verdient bijstelling. Je zou niet bovenaan de ranglijst moeten komen te staan, als je over alles opschrijft dat je niks doet.”

Net zoals MVO zich als concept steeds vernieuwt, zo zal ook de Transparantiebenchmark zich moeten blijven ontwikkelen. Enerzijds is het belangrijk de vooruitgang ten opzichte van voorgaande jaren te kunnen meten, maar anderzijds moeten de criteria tegemoet komen aan de laatste stand van zaken op het gebied van maatschappelijke verslaggeving. Om die reden zijn de criteria van de 2007 benchmark herzien. Daarbij is wel het uitgangspunt gehandhaafd dat de Transparantiebenchmark geen inhoudelijk eisen wil stellen aan MVO of aan maatschappelijke verslaggeving. MVO kent vele verschijningsvormen op talloze gebieden van het maatschappelijk leven. Die grote pluriformiteit staat niet alleen een precieze definiëring in de weg, maar maakt ook duidelijk dat de vraag wat van ‘maatschappelijk ondernemerschap’ mag worden verwacht en welke verdeling van rollen en verantwoordelijkheden daarbij het beste past, niet

eenduidig kan worden beantwoord. Leidraad bij de herziening van de criteria was daarom dat meer recht moest worden gedaan aan de verscheidenheid van ondernemingen en de vele manieren waarop invulling wordt gegeven aan MVO, maatschappelijke betrokkenheid en maatschappelijke verslaggeving.

Daarmee volgt de Transparantiebenchmark de visie van de SER op MVO. In het advies 'De Winst van Waarden' hanteert de raad de volgende definitie: "een bedrijf neemt een zichtbare rol in de maatschappij op zich die verder gaat dan de core business en dan waartoe de wet verplicht, én die leidt tot toegevoegde waarde voor het bedrijf en de maatschappij". Daarbij gaat het om waardecreatie in drie dimensies - Profit, People, Planet - en daarmee op de bijdrage aan de maatschappelijke welvaart op langere termijn. Een tweede belangrijk element die de SER verbindt aan MVO is het onderhouden van een relatie met de verschillende belanghebbenden bij een onderneming op basis van doorzichtigheid en dialoog, waarbij antwoord wordt gegeven op gerechtvaardigde vragen uit de maatschappij.

1.2 Begeleidingscommissie en Commentaarronde

De herziening van de criteria is tot stand gekomen in samenspraak met de begeleidingscommissie die in 2006 is ingesteld om als klankbord van het Ministerie mee te denken met de uitvoering en de ontwikkeling van de benchmark. De rol van de begeleidingscommissie is van adviserende aard. In 2007 bestond de begeleidingscommissie uit de volgende personen:

- Bram Rutgers van der Loeff (VNO-NCW)
- Frans-Paul van der Putten (Nyenrode Business Universiteit)
- Guido Willems (namens de ACC Award)
- Ernst van Weperen (VBDO)

In 2007 is de begeleidingscommissie uitgebreid tot vijf personen. Van de zittende leden heeft de heer Van der Putten gedurende het jaar bedankt. Nieuwe leden van de begeleidingscommissie zijn:

- André Nijhof (Nyenrode Business Universiteit)
- Gemma Crijns (MVO Platform)

Behalve als methode om de ontwikkelingen in transparantie van MVO-jaarverslaggeving in kaart te brengen, is het doel van de Transparantiebenchmark discussie uit te lokken over transparantie en MVO. Om deze discussie te faciliteren is in 2006 voor het eerst een commentaarronde ingesteld. Ook dit jaar is er weer veel gebruik gemaakt van de mogelijkheid om commentaar te geven op de voorlopige score zoals die aan de deelnemende bedrijven werd gecommuniceerd.

Na de commentaarronde zijn de ondernemingen ook in de gelegenheid gesteld bezwaar aan te tekenen bij de begeleidingscommissie. Vijf ondernemingen hebben van deze mogelijkheid gebruik gemaakt. De begeleidingscommissie heeft zich gebogen over de kwesties die deze ondernemingen in hun bezwaar hebben verwoord en de uitkomst is naar de ondernemingen gecommuniceerd.

Begin 2007 zijn de criteria voor de Transparantiebenchmark aangepast. Zoals in de inleiding werd aangegeven, lagen er verscheidene redenen ten grondslag aan deze herziening. In de eerste plaats bleek het nodig om de criteria aan te passen aan voortschrijdende inzichten op het terrein van MVO. Bijvoorbeeld in relatie tot ketenverantwoordelijkheid was het nodig om ook in de te behalen punten in de benchmark tot uitdrukking te brengen dat ondernemingen steeds meer inspanningen leveren op dit gebied. Ook met betrekking tot de onafhankelijke verificatie van maatschappelijke verslagen was herziening nodig om recht te doen aan de verschillende mogelijkheden die inmiddels in de praktijk voorkomen.

Ten tweede was het de wens om de grote verschillen in kwaliteit van maatschappelijke verslaggeving beter tot uitdrukking te laten komen in het puntentotaal. Onder de 'oude' criteria was een aantal criteria nauwelijks onderscheidend en werd steevast het volledige puntentotaal toegekend. De nieuwe criteria zijn in dat opzicht veel-eisender. Enerzijds is de ondergrens voor puntentoekenning opgetrokken. Anderzijds zijn de criteria zo herzien dat ondernemingen die een grotere inspanning leveren op het gebied van maatschappelijke verslaggeving dat ook tot uitdrukking zien komen in een hogere score.

Tot slot bleek nadrukkelijk uit de commentaar-ronde dat sommige van de 'oude' criteria niet van toepassing waren op alle deelnemende ondernemingen en dat de criteria onvoldoende nadruk legden op de manier waarop MVO is verankerd in en een rol speelt bij de kernprocessen van een organisatie. Dit is een wezenlijk punt,

2

Wijzigingen in de criteria

wat ertoe heeft geleid dat er nu meer gewicht wordt gegeven aan de informatie die een onderneming verschaft over de relatie tussen MVO en de specifieke kernactiviteiten van die onderneming. Dit heeft ook geleid tot een wijziging in de manier van puntentoekenning. Omdat kernactiviteiten uiteraard van bedrijf tot bedrijf verschillen en verschillende aspecten van MVO relevant zullen zijn voor specifieke ondernemingen, zijn de criteria nu zo ingericht dat op verschillende manieren aan bepaalde criteria kan worden voldaan.

De herziening van de criteria is tot stand gekomen in samenspraak met zowel deelnemers als maatschappelijke organisaties. In het commentaar vanuit de onderzoeksgroep kwam naar voren dat er een verbetering nodig was om dezelfde criteria toe te passen op uiteenlopende ondernemingen. Zo is de impact op de samenleving zeer verschillend wanneer het een bank betreft of wanneer het gaat om een onderneming met als kernproces de winning van grondstoffen. Om toch te komen tot een vergelijkbare score, ook al is het kernproces verschillend, is besloten dat er gewerkt wordt met zogenaamd 'buckets'. Binnen een criterium is vooraf een aantal onderwerpen bepaald, waarover binnen dat criterium gerapporteerd zou kunnen worden. Puntentoekenning vindt vervolgens plaats als over een bepaald minimum aantal van de genoemde onderwerpen wordt gerapporteerd.

Overigens is ook voor de herziening van de criteria aansluiting gezocht bij de *Richtlijn 400 jaarverslag en Handreiking voor Maatschappelijke Verslaggeving*. Deze documenten zijn geschreven door de Raad voor de Jaarverslaggeving en bieden uitgebreide richtlijnen voor het opstellen van een maatschappelijk jaarverslag. Daarnaast bieden ze een goed conceptueel kader waarbinnen de transparantie in verslaggeving van ondernemingen kan worden getoetst.

Daarnaast is van de herziening gebruik gemaakt om de criteria meer in lijn te brengen met de GRI-standaard (met name in relatie tot de 'Disclosures on Management Approach').

2.1 Van 'oude' naar 'nieuwe' criteria

Hierboven is al aangegeven welke wijzigingen in de essentie en op hoofdlijnen hebben plaatsgevonden voor de criteria. Interessant is te zien welke criteria zijn verdwenen en welke criteria daarvoor in de plaats zijn gekomen. Als we op het niveau van categorieën kijken, valt op dat de 'Maatschappelijke aspecten van de bedrijfsvoering' is opgesplitst in de 'Economische aspecten van de bedrijfsvoering', 'Milieuaspecten van de bedrijfsvoering' en de 'Sociale aspecten van de bedrijfsvoering'. De totaal te behalen punten in deze categorieën is toegenomen van 21 naar 30 punten. Ook is de categorie 'Resultaten en doelstellingen' verdeeld over deze drie categorieën door bij ieder aspect van de bedrijfsvoering in te gaan op doelen en resultaten. Het streven was ook om tot een indeling van criteria te komen die makkelijker te overzien zou zijn. Dat heeft tot tien categorieën geleid met elk een maximum score van 10 punten.

De categorie 'Stakeholderdialoog en ketenverantwoordelijkheid' van 2006 is opgedeeld in de categorieën 'Stakeholders' en 'Ketenverantwoordelijkheid' in 2007. Ook hier is het te behalen puntenaantal gestegen van 16 naar 20 punten. In tegenstelling tot vorig jaar wordt ketenverantwoordelijkheid nu als een afzonderlijk aandachtsgebied van management beschouwd en wordt het niet langer uitsluitend gezien in relatie tot de dialoog met stakeholders.

De categorie 'Inbedding MVO-beleid in organisatiestructuur' is voornamelijk terug te vinden in de categorieën 'Visie en strategie' en 'Ondernemings-

bestuur en managementsystemen'. Deze laatste categorie staat meer dan vorig jaar het geval was, stil bij de wijze waarop de ondernemingsleiding MVO heeft verankerd in de organisatie.

De categorie 'Verificatie' is inhoudelijk veranderd, waarbij meer aandacht wordt besteed aan de verschillende vormen van verificatie en de mate van zekerheid die wordt afgegeven. Uitgangspunt van de benchmark is dat onafhankelijke verificatie bijdraagt aan de transparantie en dat verdergaande verificatie dus ook tot meer punten zou moeten leiden.

De categorie 'Vorm' is voornamelijk terug te vinden in de categorie 'Uitwerking'. Criteria die zijn verdwenen hadden voornamelijk betrekking op cosmetische aspecten als het vermelden van het jaartal op het voorblad. Nu is in de categorie 'Uitwerking' ook nadrukkelijk de vermelding van dilemma's meegenomen, waar dit vorig jaar geschaard was onder 'Stakeholderdialogen en ketenverantwoordelijkheid'.

2.2 Vergelijkbaarheid met vorig jaar

De nieuwe criteria leggen meer de nadruk op MVO in de kernprocessen. Het gevolg is dat het moeilijker is gebleken voor ondernemingen die niet rapporteren over MVO om punten te scoren. Daarnaast zijn onderdelen als vormgeving minder zwaar aangezet en worden er bijvoorbeeld geen punten meer gescoord wanneer een onderneming het jaartal van verslaggeving vermeld. Dit heeft tot gevolg gehad dat puur financiële verslagen een beperkter aantal punten scoren, terwijl deze ondernemingen vorig jaar feitelijk konden rekenen op een minimum van 15 punten.

Om toch een vergelijking met vorig jaar mogelijk te maken is aan de deelnemende bedrijven een aantal omrekenfactoren toegezonden. Het is mogelijk een indicatie te krijgen van de score op de oude criteria met hulp van deze omrekenfactoren. Deze omrekenfactoren zijn berekend op basis van een statistische steekproef met een

Oude criteria		Nieuwe criteria	
Categorie	Punten	Categorie	Punten
Profiel van de onderneming	19	Profiel	10
Maatschappelijke aspecten van de bedrijfsvoering	21	Visie en strategie	10
Stakeholderdialoge en ketenverantwoordelijkheid	16	Ondernemingsbestuur en managementsystemen	10
Inbedding van MVO-beleid	9	Ketenverantwoordelijkheid	10
Resultaten en doelstellingen	8	Stakeholders	10
Vorm	17	Economische aspecten van de bedrijfsvoering	10
Verificatie	10	Milieuaspecten van de bedrijfsvoering	10
		Sociale aspecten van de bedrijfsvoering	10
		Verificatie	10
		Uitwerking	10
<i>Totaal</i>	<i>100</i>	<i>Totaal</i>	<i>100</i>

Een gedetailleerd overzicht van de criteria kan gevonden worden in bijlage B.

95 procent-zekerheid en een onderscheidingsvermogen van 60 procent. De verslagen die onderdeel uitmaakten van deze steekproef werden zowel beoordeeld op de nieuwe criteria als op de oude criteria. Door de verschillen tussen de scores uit te drukken in omrekenfactoren wordt het mogelijk om in het algemeen uitspraken te doen over de verhouding ten opzichte van de score van vorig jaar. De ondernemingen ontvingen de omrekenfactoren tegelijkertijd met de voorlopige score. De ondernemingen hadden daardoor de mogelijkheid hun huidige (voorlopige) score te vergelijken met de score zoals deze zou zijn geweest als de oude criteria waren gehanteerd.

Op verschillende manieren is deze indicatieve score te berekenen. Zo kan op totaalniveau bepaald

worden wat de score geweest zou zijn, maar is dit ook mogelijk op het niveau van de vraagcategorieën. Verder kan de omrekenfactor gebruikt worden die berekend is voor de verschillende groepen (kopgroep, achtervolgers, peloton, achterblijvers) of de omrekenfactor zoals die berekend is voor de eventuele sector van de onderneming. Het uiteindelijke doel is om een indicatie te krijgen van de grootte van een eventuele stijging of daling. Onderstaand zijn de omrekenfactoren gegeven met daarbij de verbandingen van de huidige categorieën met de nieuwe.

Om meer inzicht te krijgen in de toepassing van deze omrekenfactoren worden de volgende twee rekenvoorbeelden gegeven.

Criteriacategorie (Tussen haakjes staat de nummering van de relevante 2006 criteria)	Banken	Energie	Transport	Voeding / Drank / Levensmiddelen	Bouw	Verzekeraars	IT-ondernemingen	Kopgroep	Achtervolgers	Peloton	Achterblijvers	Totaal
	Profiel (1 t/m 8, 10, 11, 23)	1,70	1,73	1,44	2,05	2,23	1,89	1,93	1,01	1,68	2,30	2,70
Visie & Strategie (14 t/m 16)	0,78	0,68	0,68	0,86	0,88	0,58	1,04	0,44	0,86	1,01	0,77	0,80
Ondernemingsbestuur (9, 12, 13, 39)	1,60	1,33	1,67	1,68	2,25	1,06	2,33	0,85	1,39	2,10	1,60	1,62
Ketenverantwoordelijkheid (24 t/m 26, 41)	0,87	0,56	1,50	0,50	0,40	0,17	1,00	1,07	0,75	0,23	1,00	0,56
Stakeholders (27 t/m 29, 33 t/m 35, 40)	0,37	0,45	0,71	0,71	1,67	0,00	0,50	1,70	0,53	0,59	1,00	0,81
Economische aspecten (17, 42, 46)	0,66	0,90	0,45	0,45	0,63	0,28	0,63	0,64	0,65	0,52	0,30	0,59
Milieu aspecten (18, 43, 47)	0,76	1,26	1,25	0,73	1,17	0,29	1,50	0,62	1,13	1,10	1,00	0,98
Sociale aspecten (19 t/m 22, 44, 45, 48, 49)	1,09	0,93	1,24	0,85	1,38	0,56	4,50	0,91	0,85	1,81	0,40	1,32
Verificatie (57, 58)	1,00	0,56	0,56	1,00	1,00	1,00	1,00	1,05	1,00	0,04	1,00	0,84
Uitwerking (30 t/m 32, 36 t/m 38, 50 t/m 56)	4,60	2,67	3,35	2,15	5,00	3,08	5,00	1,67	2,10	5,06	5,60	3,66
Totaal	1,25	1,17	1,26	1,14	1,60	1,10	1,74	1,11	1,10	1,72	1,83	

Rekenvoorbeeld 1:

Een bank heeft in 2007 een score gekregen van 68 punten. Door deze score te vermenigvuldigen met de factor voor de 'banken'-sector (1,25) wordt een score berekend tegen de 2006-criteria (85). Vorig jaar bevond de bank zich in de categorie 'Achtervolgers'. Door de omrekenfactor voor 'Achtervolgers' te nemen (1,10) wordt een score berekend van 75 punten. Tegen de 2006-criteria zou de bank een score hebben gehad tussen de 75 en 85 punten.

Rekenvoorbeeld 2:

Een IT-onderneming heeft in 2007 9 punten gekregen op de categorie 'Profiel'. Door de omrekenfactor voor 'Profiel' voor 'IT-ondernemingen' te gebruiken (1,93) kan de score worden omgerekend naar een 17,4 tegen de 2006 criteria. Als de onderneming zich vorig jaar in de categorie 'Peloton' bevond, wordt met de omrekenfactor voor 'Profiel' (2,30) een score berekend van 20,7. Voor de categorie 'Profiel' zou de onderneming tegen de 2006 criteria een score hebben gehad tussen de 17,4 en 20,7 punten.

2.3 Gebruik van de steekproef

Het jaar 2007 is een overgangsjaar met betrekking tot de vergelijkbaarheid tussen de opeenvolgende jaren. De huidige scores op de Transparantiebenchmark kunnen niet zonder meer worden vergeleken met de scores van vorig jaar. Het effect van de nieuwe criteria zou een vertekend beeld opleveren met betrekking tot de kwaliteit van de maatschappelijke verslaggeving en zou impliceren dat de Nederlandse verslaggeving niet transparanter is geworden. Om dit te ondervangen wordt in dit rapport gebruik gemaakt van de resultaten van de steekproef om de totaalscores te kunnen vergelijken. Waar dit het geval is, wordt dit expliciet vermeld. In alle andere gevallen (sectorvergelijken, dwarsverbanden, enzovoorts) is gebruik gemaakt van de score tegen de 2007 criteria.

Het effect van de nieuwe criteria speelt met name wanneer de gemiddelde score in 2007 vergeleken wordt met die van 2006. Hier is er dus voor gekozen om het gemiddelde te benaderen op basis van de statistische steekproef die als basis heeft gediend voor de berekening van de omrekenfactoren. In het kader van de transparantie wordt in hoofdstuk 5 ook de vergelijking gegeven van de scores zonder tussenkomst van de steekproef. Hier is ook duidelijk waar te nemen wat de impact is van de nieuwe criteria op de scores van de ondernemingen.

In alle andere gevallen in het rapport zijn de vergelijking één op één uitgevoerd. Op het eerste gezicht lijkt het dan dat veel ondernemingen minder transparant zijn dan vorig jaar. Dit is echter een misvatting. Wanneer de eerder vermelde omrekenfactoren gebruikt worden, kan worden achterhaald dat er transparanter gerapporteerd wordt. Daarnaast leveren de ondernemingen die een stijging laten zien ten opzichte van vorig jaar, zonder omrekening met de omrekenfactoren, een des te opvallender resultaat.

Dit jaar kan gezien worden als een overgangsjaar naar nieuwe criteria. Veel vergelijkingen in de scores zijn minder relevant. Volgend jaar zal wel sprake zijn van een één-op-één-vergelijking van de scores op basis van dezelfde criteria.

2.4 Gevolgen herziening criteria voor de commentaar-ronde

Vorig jaar bleek uit de commentaar-ronde dat er enerzijds veel misverstanden waren over de interpretatie van de criteria en anderzijds ook ongenoegen over de criteria zelf. Interessant is nu om te zien of er in het aantal reacties en de aard van de reacties een wijziging is opgetreden.

50 ondernemingen hadden in 2006 van de mogelijkheid gebruik gemaakt om te reageren. Dit jaar hebben 40 ondernemingen commentaar gegeven op hun voorlopige score. Daarbij viel het de onderzoekers op dat het commentaar veel minder generiek van aard was en dat in veel gevallen zeer inhoudelijk werd gereageerd. Uit de commentaarronde kan geconcludeerd worden dat de criteria voor veel ondernemingen nu duidelijker zijn.

De top drie van criteria waarop in 2006 werd gereageerd is:

- het verslag vermeldt doelen voor toekomstig economisch beleid,
- het verslag vermeldt vorderingen gemaakt in de verslagperiode op het gebied van economisch beleid
- Het verslag bevat gegevens over de impact van de onderneming op rechten van werknemers of mensenrechtenonderwerpen.

Duidelijk was dat er over economisch beleid in de criteria van 2006 een verschil in interpretatie bestond; ondernemingen verwezen vaak naar acquisities of de jaarrekening.

Dit jaar wordt de top drie qua reacties gevormd door:

- er wordt een beschrijving gegeven van het proces van sturing en beheersing met betrekking tot verantwoord ketenbeheer
- de verslaggeving geeft inzicht in de resultaten van de onderneming met betrekking tot de economische aspecten van de bedrijfsvoering
- de verslaggeving geeft inzicht in de doelstellingen van de onderneming met betrekking tot de economische aspecten van de bedrijfsvoering.

Rondom ketenbeheer hadden veel commentaren betrekking op voorbeelden van ketenverantwoordelijkheid, terwijl dit criterium vooral betrekking heeft op de structurele verankering van ketenbeheer in de organisatie. Daarnaast zijn er nog steeds onduidelijkheden over de financieel-economische aspecten van de bedrijfsvoering. Mogelijk verdienen deze criteria een aanscherping, hoewel het lastig blijft de economische aspecten van de bedrijfsvoering te definiëren zonder te vervallen in gegevens in de jaarrekening.

Bovenstaande gegevens laten ook zien dat ondernemingen nog steeds waarde hechten aan de mogelijkheid om commentaar te leveren en dat in het algemeen meer waarde wordt gehecht aan de uitkomsten van de Transparantiebenchmark.

Het doel van deze benchmark is om de grootste ondernemingen van Nederland te toetsen op hun transparantie in de jaarlijkse verslaggeving ten aanzien van MVO. De onderzoeksgroep bestaat uit 171 ondernemingen. 98 van deze 171 ondernemingen zijn beursgenoteerd. Voor het onderzoek is gebruik gemaakt van de jaarlijkse financiële verslaggeving, aangevuld met eventuele maatschappelijke en/of sociale jaarverslagen. Voorwaarde is dat de verslagen publiekelijk toegankelijk moeten zijn. Eventuele informatie op websites is alleen in het onderzoek betrokken als daar in het verslag expliciet naar verwezen wordt. Dat wil zeggen dat transparantie niet in brede zin is beoordeeld maar uitsluitend aan de hand van periodieke verslaggeving.

De belangrijkste MVO-thema's waarop is beoordeeld zijn: de economische aspecten van de bedrijfsvoering, de milieuaspecten van de bedrijfsvoering, de sociale aspecten van de bedrijfsvoering en de ketenverantwoordelijkheid.

In de vraagcategorie 'Profiel' is gekeken naar rapportage over kerngegevens, zoals de producten en diensten die geleverd worden, de landen waar de onderneming actief is, het aantal werknemers dat de onderneming in dienst heeft, enzovoorts.

In de categorie 'Visie & Strategie' is voornamelijk ingegaan op de rapportage over eventueel gebruikte interne en externe richtlijnen, het

3 Methodologie

tonen van de maatschappelijke betrokkenheid en de visie van het hoogste bestuurslichaam op MVO.

De categorie 'Ondernemingsbestuur en Managementsystemen' heeft voornamelijk als onderwerp hoe de organisatie in zijn algemeenheid is ingericht en specifiek hoe de organisatie is ingericht met betrekking tot MVO. Daarbij zijn zaken als een beschrijving van de taken en verantwoordelijkheden en de interne beheersing zeer belangrijk.

Communicatie met stakeholders krijgt voornamelijk de aandacht binnen de vraagcategorie 'Stakeholders'. Zo krijgt de onderneming punten toegekend als het aangeeft wat de invloed van de stakeholderdialoog is geweest op beleid en hoe de stakeholderdialoog is verankerd in de onderneming.

Voorts worden punten toegekend wanneer het verslag en de inhoud ervan zijn geverifieerd door een onafhankelijke partij. Hiervoor is plaats ingeruimd in de categorie 'Verificatie'. Waar de categorie voorheen voornamelijk betrekking had op de verificatie door een accountant is het dit jaar verruimd naar verificaties door materiedeskundigen zoals maatschappelijke organisaties, sectorspecialisten en stakeholder panels. Daarnaast kunnen ook punten worden toegekend als de onderneming een toelichting geeft op haar keuzes met betrekking tot verificatie, ook als de onderneming haar maatschappelijke verslaggeving nog niet laat verifiëren.

Als laatste waren er punten te behalen in de categorie 'Uitwerking'. Bij uitwerking dient gedacht te worden aan zaken als 'dilemma sharing', het weergeven van de reikwijdte van de rapportage, het vermelden van contactinformatie, het verwijzen naar andere externe verslaggeving en het verslaggevingsbeleid.

3.1 Onderzoeksgroep

De onderzoeksgroep is in essentie dezelfde groep als van de Transparantiebenchmark 2006. De onderzoeksgroep bestaat uit de grootste ondernemingen van Nederland in termen van omzet uitgesplitst naar beursgenoteerd en niet-beursgenoteerd. In tegenstelling tot veel andere benchmarks kunnen ondernemingen zich vooralsnog niet zelf voor deze benchmark opgeven, noch zich eruit terugtrekken.

De onderzoeksgroep bestaat uit:

- 98 beursgenoteerde ondernemingen: alle ondernemingen die opgenomen zijn in de AEX, Midkap of in de categorie 'Overige Aandelen' van Euronext Amsterdam;
- 73 niet-beursgenoteerde ondernemingen: grootste ondernemingen naar jaaromzet, zoals bekend in de database Reach op 1 juli 2007.

Uiteraard hebben er zich wijzigingen voorgedaan in de onderzoeksgroep. Zo zijn er door fusies en overnames ondernemingen opgegaan in andere ondernemingen. Ten opzichte van vorig jaar hebben de volgende wijzigingen plaatsgevonden:

- In 2006 in de groep 'niet-beursgenoteerd' en in 2007 in de groep beursgenoteerd: SNS Reaal en Wavin
- Nieuw in de onderzoeksgroep bij beursgenoteerde ondernemingen: BinckBank en Tele Atlas;
- Naamswijzigingen: Sovion is nu Vion; Vendex KBB is nu Maxeda; Buhrmann is nu Corporate Express; en VGZ-IZA en Trias zijn nu VGZ-IZA-Trias;
- Verdwenen uit de onderzoeksgroep: Athlon (maakt deel uit van De Lage Landen International B.V., onderdeel van de Rabobank Groep), Frans Maas (maakt deel uit van DSV), Priority Telecom (overgenomen door Chello-media, dochter van Liberty Global), en VNU (maakt deel uit van The Nielsen Company).

In bijlage A is de volledige lijst van ondernemingen in de onderzoeksgroep te raadplegen.

3.2 Bronnen

Basis voor het onderzoek naar de transparantie zijn de publiekelijk toegankelijke verslagen van organisaties. Insteek van de periodieke verslaggeving is het afleggen van verantwoordelijkheid aan stakeholders. Sommige deelnemende ondernemingen gaan verder door ook een separaat maatschappelijk jaarverslag of sociaal jaarverslag uit te brengen naast hun financiële jaarverslag. Ook deze verslagen zijn in het onderzoek betrokken. De beoordeelde jaarverslagen betroffen de verslagen van de moederondernemingen.

Internet is in sommige gevallen ook gebruikt als informatiebron. Daarbij was wel een voorwaarde dat het jaarverslag naar een specifieke internetpagina verwijst. Zo is het noemen van een algemene website niet voldoende voor beoordeling.

Niet in de beoordeling betrokken zijn: toespraken, bijeenkomsten met stakeholders, persberichten, brochures, verplichte verslagen voor toezichthouders, interne tijdschriften of specifieke rapporten over de steun aan bijvoorbeeld goede doelen.

Dit hoofdstuk geeft de belangrijkste kwantitatieve onderzoeksgegevens weer. Later in het rapport wordt dieper ingegaan op dwarsverbanden en analyse.

4.1 Uitvoering

Bij het verzamelen van de jaarverslagen is in eerste instantie de website van de organisatie geraadpleegd om te zien of de jaarverslagen digitaal beschikbaar waren. Daarnaast zijn er e-mails gestuurd naar de algemene e-mailadressen van de deelnemende ondernemingen met daarbij het verzoek om de financiële, maatschappelijk en/of sociale jaarverslagen in papieren vorm toe te sturen. Als er na enige tijd geen jaarverslag ontvangen was in welke vorm dan ook, namen de onderzoekers telefonisch contact op met het bedrijf.

Meestal leverde één keer contact al de gevraagde informatie op. Bij sommige ondernemingen moesten de onderzoekers echter iets vasthoudender zijn en verscheidene keren opbellen. Bij een enkel bedrijf is echter pas een jaarverslag ontvangen toen ze in de commentaarroude een nul-score opgestuurd kregen. Ook deze verslagen zijn nog meegenomen.

4.2 Soorten verslagen

Bij de beoordeling van de Transparantiebenchmark is gebruik gemaakt van financiële, maatschappelijke en sociale jaarverslagen.

4 Bevindingen

4.2.1 Financiële jaarverslagen

In onderstaande grafiek is te lezen dat het aantal financiële jaarverslagen iets is teruggelopen. Als we echter in beschouwing nemen dat de gehele onderzoeksgroep kleiner is geworden, is er per saldo praktisch geen wijziging in het aantal financiële jaarverslagen

4.2.2 Maatschappelijke jaarverslagen

Ook bij het aantal separaat uitgegeven maatschappelijke verslagen heeft zich nagenoeg geen wijziging voorgedaan. Zoals hierboven aangegeven is de gehele onderzoeksgroep iets kleiner geworden. Als resultaat daarvan is ook het aantal separaat uitgekomen maatschappelijk verslagen iets gedaald. De nieuwkomers in de groep van de beursgenoteerde ondernemingen, BinckBank, en Tele Atlas, hebben geen separaat uitgegeven maatschappelijke verslag.

4.2.3 Sociale verslagen

Ook bij de sociale jaarverslagen hebben zich geen grote wijzigingen voorgedaan. Het aantal verslagen is met één verslag iets teruggelopen. De niet-beursgenoteerde ondernemingen geven

minder sociale jaarverslagen uit. De beursgenoteerde ondernemingen geven er één meer uit dan vorig jaar.

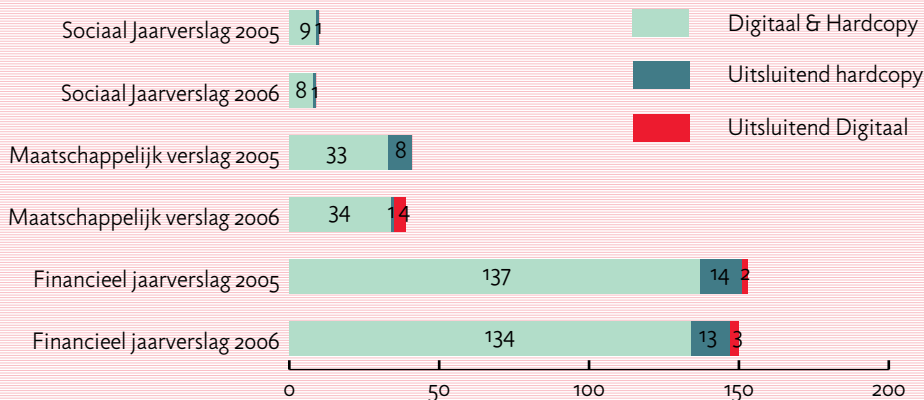
4.3 Verschijningsvorm

Een onderneming kan een verslag op verscheidene manieren voorleggen aan zijn stakeholders. Dit kan door het verslag uitsluitend digitaal of hardcopy aan te bieden. Toch lijkt een combinatie van digitaal en hardcopy nog steeds de voorkeur te genieten bij de ondernemingen in de onderzoeksgroep.

4.3.1 Financiële jaarverslagen

In absolute getallen is het aantal financiële jaarverslagen dat zowel als hardcopy als in digitale vorm wordt uitgegeven iets gedaald. Als we echter in ogeschouw nemen dat het aantal verslagen is teruggelopen, is relatief het aantal uitgegeven financiële jaarverslagen in zowel hardcopy- als digitale variant nagenoeg gelijk gebleven.

Verschijningsvorm

4.3.2 Maatschappelijke jaarverslagen

Opvallend bij de uitgifte van maatschappelijke verslagen is dat deze minder uitsluitend als hardcopy verschijnen, maar meer in uitsluitend digitale vorm of digitaal in combinatie met hardcopy. Verder kiezen sommige ondernemingen ervoor om gedetailleerdere kwantitatieve MVO-gegevens op Internet te plaatsen.

4.3.3 Sociale verslagen

Bij de sociale jaarverslagen hebben zich geen grote verschuivingen voorgedaan met betrekking tot de verschijningsvorm. Ook bij dit type verslag wordt voornamelijk gekozen om zowel hardcopy als digitaal te publiceren.

4.4 Verschijningsmoment

Ten opzichte van vorig jaar werden aanzienlijk minder (23 in vorige benchmark en 11 in deze benchmark) maatschappelijke verslagen gelijktijdig met het financiële jaarverslag uitgebracht. Maatschappelijke verslagen werden nu voorna-

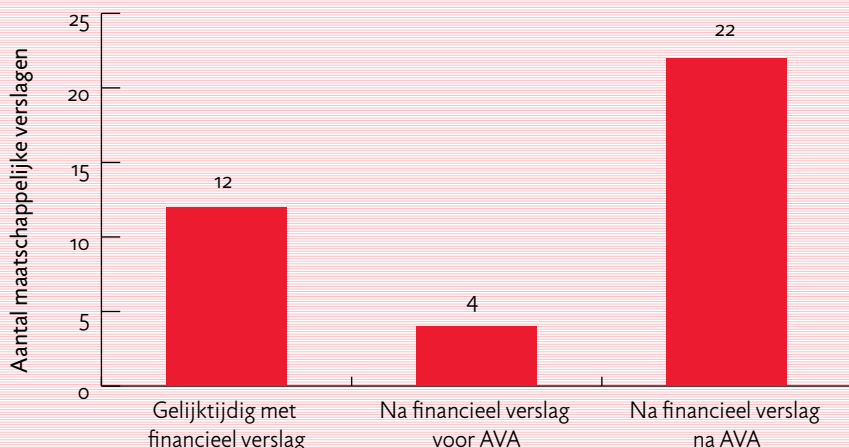
melijk gepubliceerd na het financiële jaarverslag en na de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.

4.5 Taal

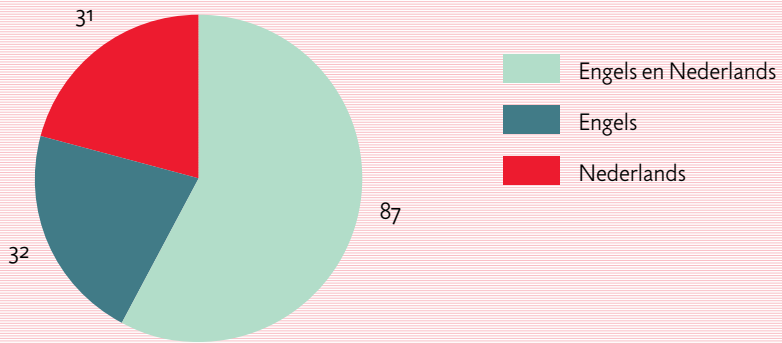
Van de 150 aangeleverde financiële jaarverslagen die zijn beoordeeld, zijn er 87 in zowel het Nederlands als het Engels geschreven. Dit is een daling ten opzichte van vorig jaar toen 99 van de 153 financiële jaarverslagen in zowel het Nederlands als het Engels werden gepubliceerd. In deze benchmark zijn beduidend meer financiële jaarverslagen in alleen het Engels geschreven (32) ten opzichte van de vorige benchmark (17).

Ook bij het maatschappelijk verslag is een verschuiving te zien in de richting van verslagen die uitsluitend in het Engels worden uitgegeven. Vorig jaar werden 15 maatschappelijke verslagen uitsluitend in het Engels uitgegeven. Dit jaar zijn 19 maatschappelijke verslagen in het Engels uitgegeven.

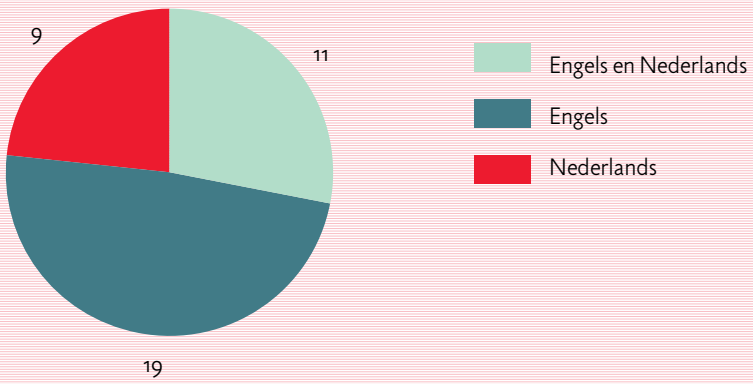
Verschijningsmoment maatschappelijk verslag

Taal financieel jaarverslag

Taal maatschappelijk verslag

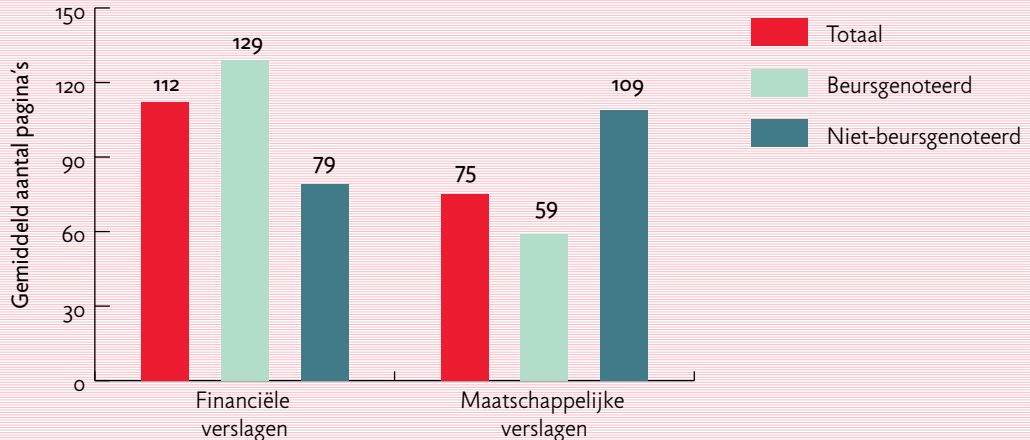

4.6 Omvang

Ondanks toezeggingen van bepaalde ondernemingen om compacter te rapporteren is ook dit jaar de gemiddelde omvang van de financiële jaarverslagen toegenomen. De grote stijging van vorig jaar (van 90 naar 109 pagina's) is wel iets afgezwakt. Vorig jaar telde een gemiddeld financieel jaarverslag 109 pagina's. Dit jaar moet gemiddeld 112 pagina's worden gelezen.

De grootste stijging ten opzichte van vorig jaar is te vinden in maatschappelijke verslagen die uitgegeven worden door niet-beursgenoteerde ondernemingen. Vorig jaar was een gemiddeld maatschappelijk verslag bij een niet-beursgenoteerde onderneming 68 pagina's dik; dit jaar is dat 109 pagina's. Deze grote stijging lijkt voornamelijk te worden veroorzaakt door het uitgebreide verslag van VGZ-IZA-Trias.

Omvang verslagen

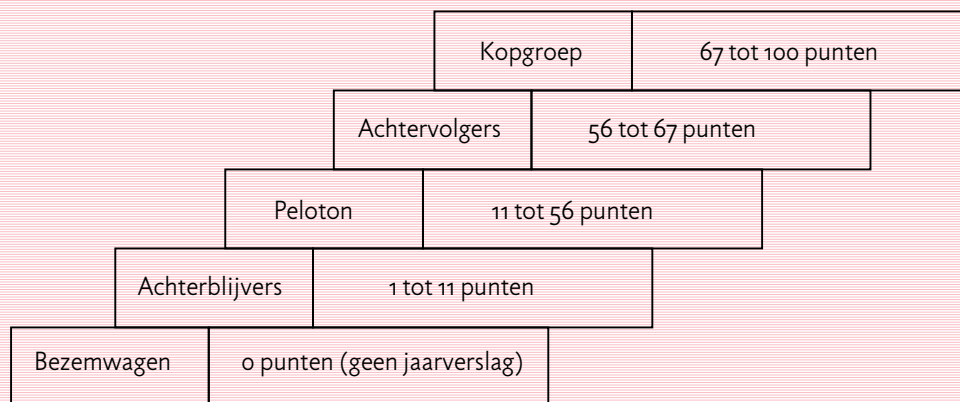
5.1 Hoofdgroepen

Alle deelnemers zijn op basis van een score onderverdeeld in een bepaalde groep. Met behulp van standaarddeviaties zijn de grenzen van de verschillende groepen vastgesteld.

De bezemwagen is gereserveerd voor de ondernemingen die geen verslag hebben opgeleverd en derhalve een nul-score hebben. Net zoals vorig jaar is de bezemwagen een stimulans om een verslag op te leveren. Ook dit jaar zijn er ondernemingen die hun verslag opleveren nadat er via de commentaarronde een nul-score is gecommuniceerd.

5 _ Transparantieladder 2007

Verdeling Transparantieladder

5.2 Transparantieladder 2007

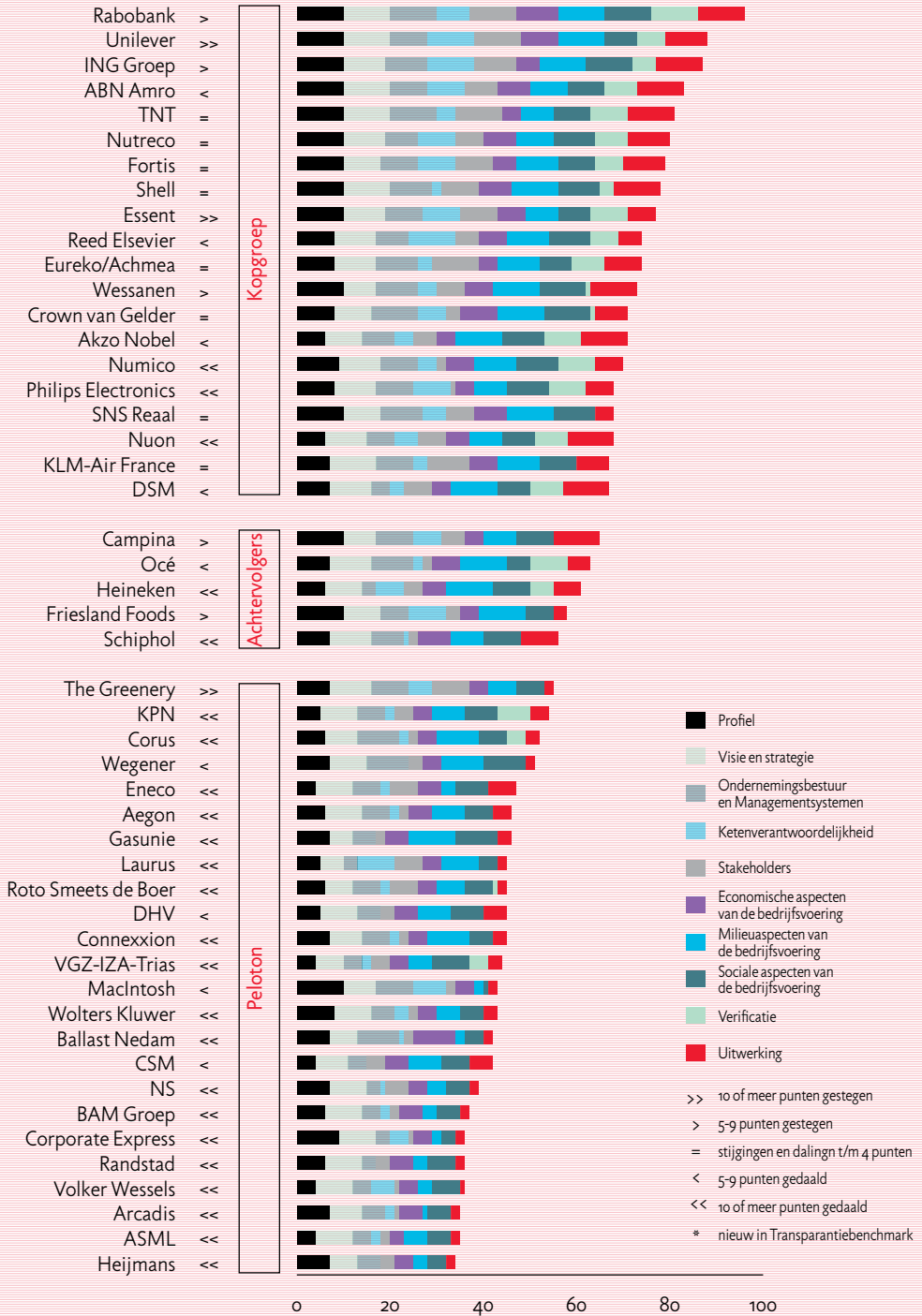
Hieronder is een lijst van de 171 onderzochte ondernemingen weergegeven. In de lijst zijn verschillende zaken waar te nemen. Zo is zichtbaar hoe de scores van hoog naar laag lopen, in welke groep een onderneming zich bevindt en hoeveel de betreffende onderneming gestegen dan wel gedaald is. Verder is de opbouw van de score te zien. Daarbij is een onderscheid gemaakt tussen de eerder genoemde onderdelen van het beoordelingsmodel: profiel, visie en strategie, onder-

nemingsbestuur en managementsystemen, ketenverantwoordelijkheid, stakeholders, economische aspecten van de bedrijfsvoering, milieuaspecten van de bedrijfsvoering, sociale aspecten van de bedrijfsvoering, verificatie en uitwerking.

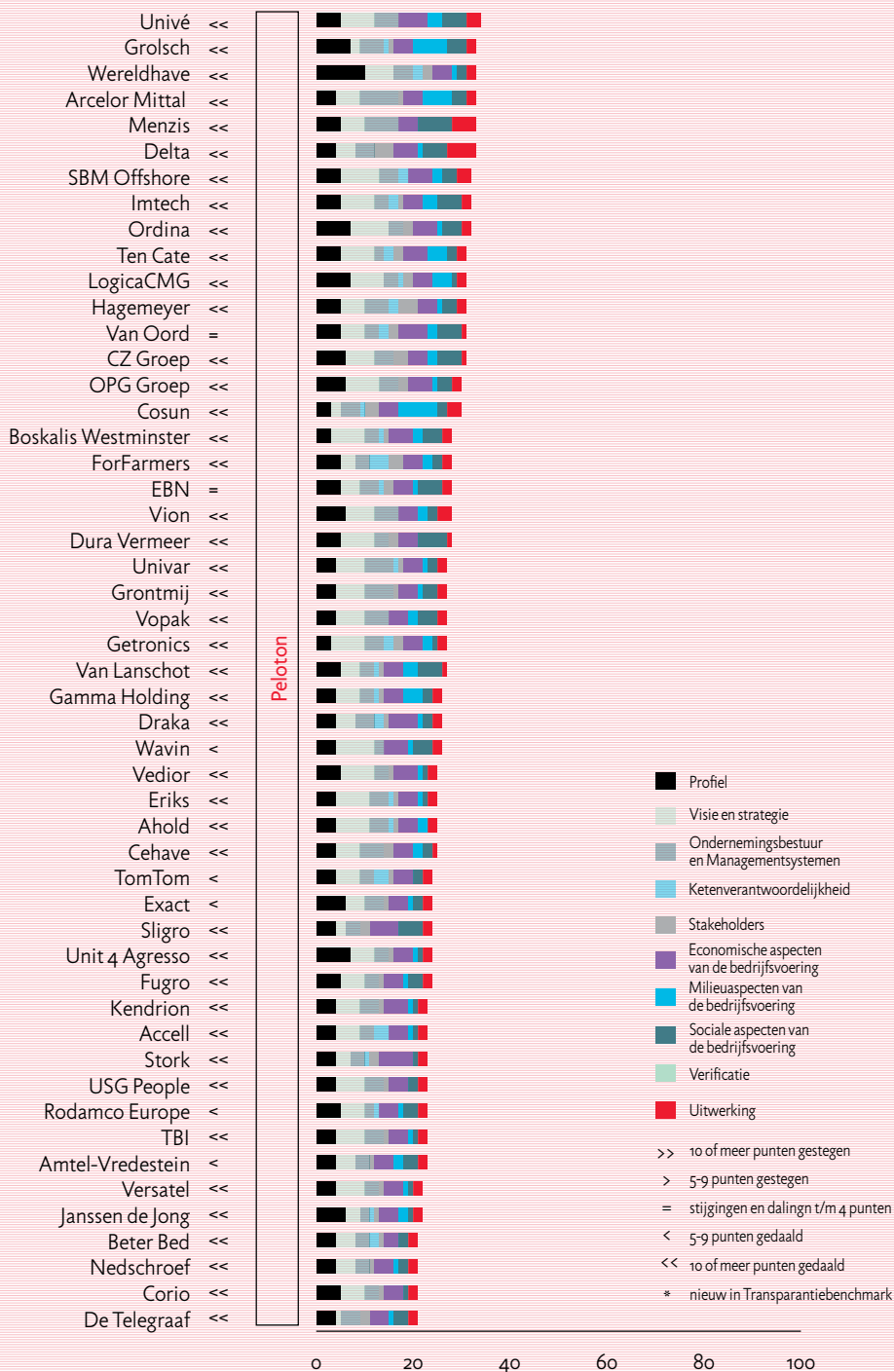
Het kan voorkomen dat twee ondernemingen dezelfde score hebben, maar dat deze score totaal anders is opgebouwd. De transparantiescores zijn weergegeven in een percentage van het totaal aantal te behalen punten.

Transparantieladder 2007

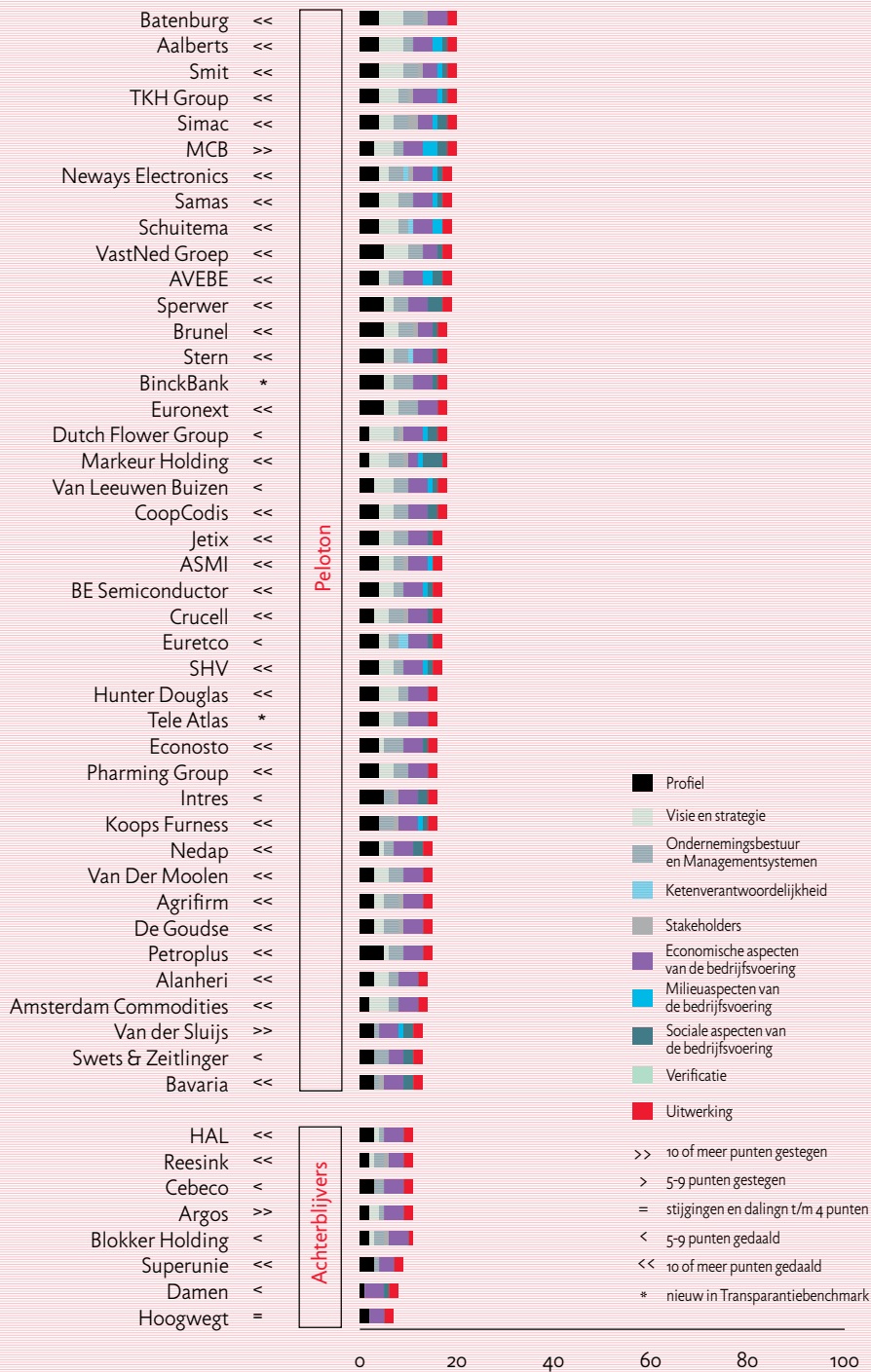
Naam bedrijf Vershil t.o.v. vorig jaar

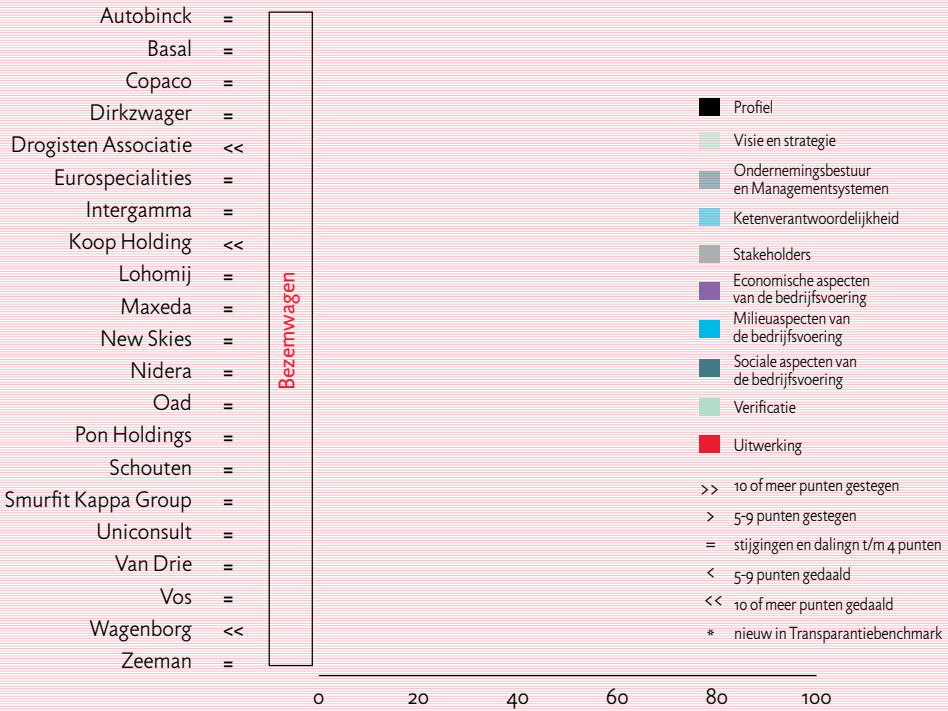
Naam bedrijf Verschil t.o.v. vorig jaar

Naam bedrijf Verschil t.o.v. vorig jaar

Naam bedrijf Verschil t.o.v. vorig jaar

5.3 Resultaten vergeleken met benchmark 2006

Interessant bij het uitvoeren van een benchmark zijn de vergelijkingsmogelijkheden die het biedt met voorgaande jaren. Zo kan het vergrootglas gelegd worden op eventuele trends in bijvoorbeeld de gemiddelde scores en de stijgers en dalers ten opzichte van vorig jaar.

5.3.1 Gemiddelde score

In de onderstaande grafiek zijn de gemiddelde scores onder elkaar gezet voor 2006 en 2007. Het totaal gemiddelde is hoger dan vorig jaar. Deze stijging is veroorzaakt doordat het gemiddelde aantal punten van de niet-beursgenoteerde ondernemingen is gestegen. De gemiddelde scores van 2007 zijn in deze grafiek bepaald op basis van de steekproef. Hierdoor wordt inzicht

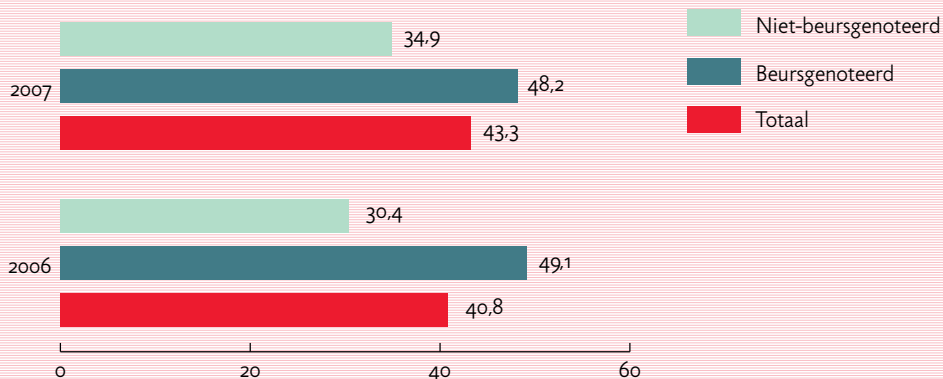
telijk wat de eventuele vooruitgang ten opzichte van vorig jaar is.

Als we de scores echter één op één gaan vergelijken worden direct duidelijk wat de implicaties van de nieuwe criteria zijn. Alle gemiddelde scores vallen dan lager uit. Om op basis hiervan te concluderen dat de Nederlandse ondernemingen minder transparant zijn geworden in hun verslaggeving zou niet terecht zijn.

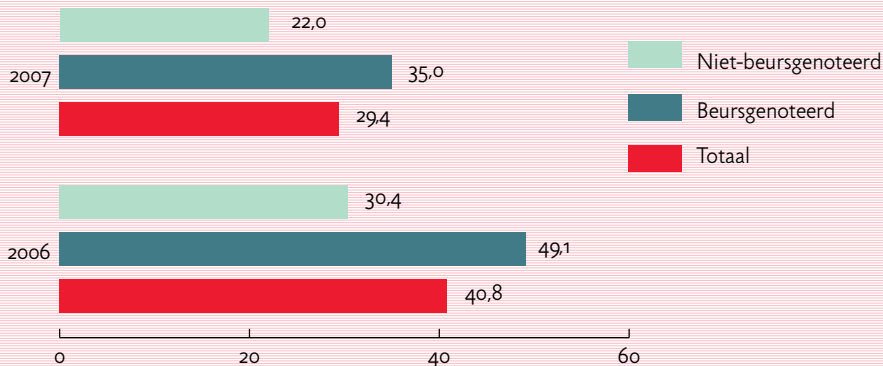
5.3.2 Top tien 2007 en 2006

Als we de top tien van 2007 en 2006 vergelijken is te zien dat ABN AMRO, na jaren op nummer één te hebben gestaan, uit de top drie is gezakt. Verder zijn Akzo Nobel, Philips en Numico verdwenen uit de top tien. Daarvoor in de plaats gekomen zijn Essent, Unilever en Shell; alle drie voor het eerst in de top tien.

Gemiddelde score op basis van steekproef

Gemiddelde score

Top tien 2007

Rabobank	96
Unilever	88
ING Groep	87
ABN Amro	83
TNT	81
Nutreco	80
Fortis	79
Shell	78
Essent	77
Eureko/Achmea	74

Top tien 2006

ABN Amro	89
Rabobank	89
Philips Electronics	82
Nutreco	81
Reed Elsevier	80
Numico	80
Akzo Nobel	79
ING Groep	79
TNT	79
Fortis	79

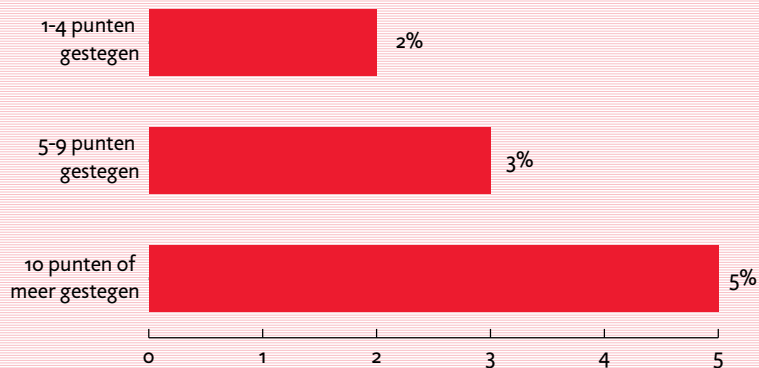
5.3.3 Stijgers

De grootste stijger in de benchmark is The Greenery. Belangrijkste oorzaak hiervan is dat vorig jaar na de deadline een separaat maatschappelijk verslag niet is meegenomen in de beoordeling. Dit jaar was het verslag op tijd en

is dit vertaald in een hogere score. Een andere opvallende stijger in de Transparantiebenchmark is Essent. Mede door het uitbrengen van een geverifieerd maatschappelijk jaarverslag heeft Essent meer punten weten te behalen op de benchmark ten opzichte van vorig jaar. De andere grote stijgers in de benchmark vinden we terug in de hogere regionen van de Transparantieladder.

	Score 2006	Score 2007	Stijging
The Greenery	25	55	30
Essent	63	77	14
Unilever	77	88	11
ING Groep	79	87	8
Wessanen	65	73	8
Friesland Foods	50	58	8
Rabobank	89	96	7

Gestegen ondernemingen op de ladder

Drie ondernemingen komen uit de bezemwagen door een verslag aan te leveren.

	Score 2007	Score 2006
MCB	20	0
Van der Sluijs	11	0
Argos	11	0

Vijf procent van de ondernemingen in de onderzoeksgroep steeg met 10 punten of meer op de Transparantieladder. Vorig jaar steeg 20 procent van de ondernemingen met 10 punten of meer. Voor het bereken van deze percentages zijn de scores van 2006 en 2007 één op één vergeleken. Het wordt op deze manier zeer inzichtelijk wat de implicaties van deze nieuwe criteria voor de scores zijn.

5.3.4 Dalers

Doordat de criteria strenger zijn geworden valt de score van ondernemingen die niet rapporteren over MVO in hun kernprocessen struc-

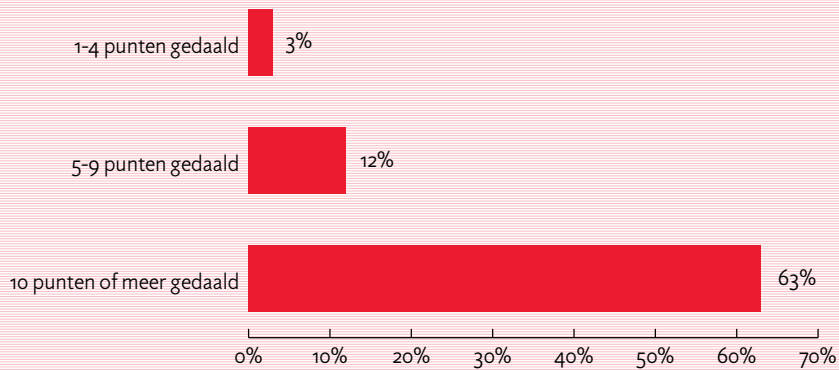
tureel lager uit. De grootste daler dit jaar is Euronext met 38 punten.

	Score 2006	Score 2007	Daling
Euronext	56	18	-38
Batenburg	56	20	-36
Bavaria	43	13	-30
Getronics	55	27	-28
Van Der Moolen	43	15	-28
Boskalis			
Westminster	55	28	-27
Stork	50	23	-27

Drie ondernemingen die vorig jaar wel een verslag hebben aangeleverd belanden dit jaar in de bezemwagen.

	Score 2007	Score 2006
Drogisten Associatie	0	22
Koop Holding	0	22
Wagenborg	0	17

Gedaalde ondernemingen op de ladder

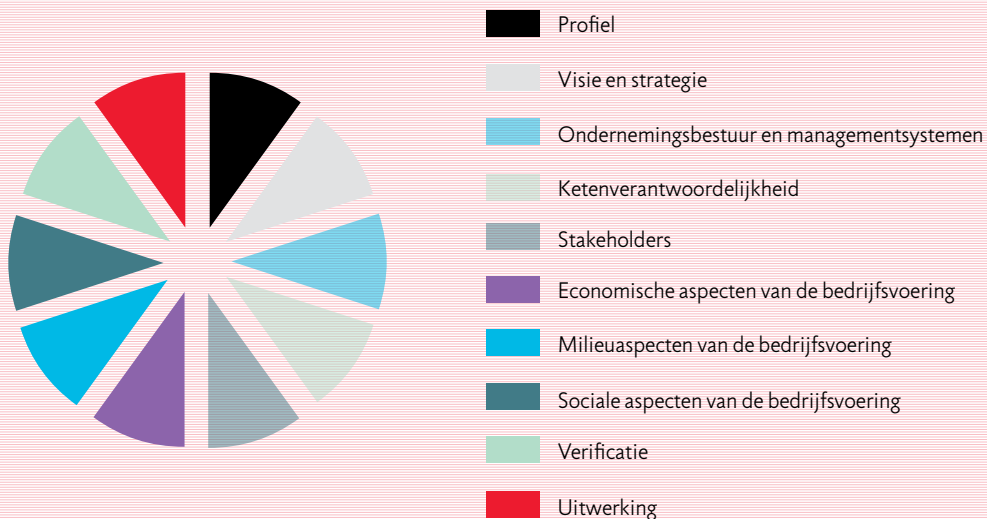
Zoals eerder aangegeven is er een structurele daling ingezet doordat de nieuwe criteria strenger zijn op een aantal onderdelen, zoals het rapporteren over MVO in de kernprocessen. Te zien is dat 63 procent van de ondernemingen in de onderzoeksgroep 10 punten of meer daalt. Dit is beduidend meer dan de 16 procent in de vorige benchmark.

Om de scores in dit hoofdstuk te vergelijken kan de onderstaande tabel gebruikt worden. Deze conversietabel staat aan de basis van de berekening van de omrekenfactoren. Zo zijn de nieuwe categorieën gekoppeld aan vragen uit de oude criteria. Zo is bijvoorbeeld te zien dat de categorie 'Visie en strategie' van de nieuwe criteria voortgekomen is uit de vragen 14 t/m 16 (visie op MVO en de vermelding van interne en externe richtlijnen) van de oude criteria.

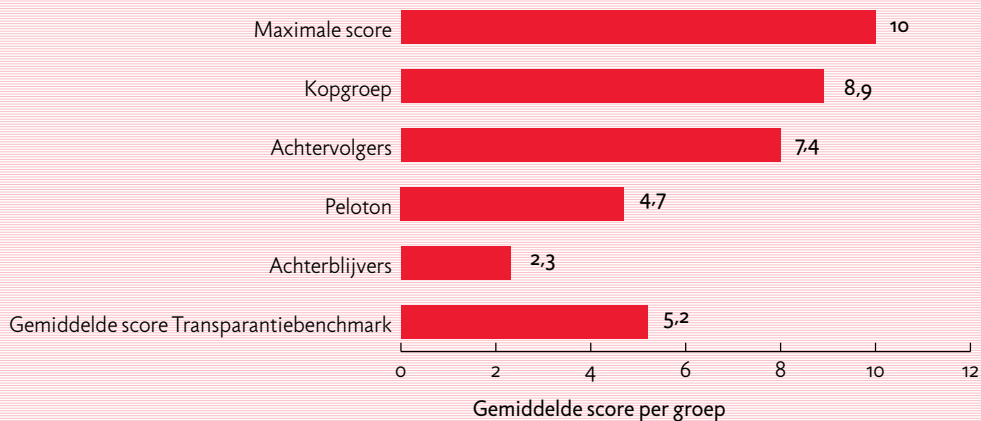
Categorie 2007	Vragen 2006
Profiel	1 t/m 8, 10, 11, 23
Visie & Strategie	14 t/m 16
Ondernemingsbestuur en managementsystemen	9, 12, 13, 39
Ketenverantwoordelijkheid	24 t/m 26, 41
Stakeholders	27 t/m 29, 33 t/m 35, 40
Economische aspecten van de bedrijfsvoering	17, 42, 46
Milieuaspecten van de bedrijfsvoering	18, 43, 47
Sociale aspecten van de bedrijfsvoering	19 t/m 22, 44, 45, 48, 49
Verificatie	57, 58
Uitwerking	30 t/m 32, 36 t/m 38, 50 t/m 56

6 Analyse

Categorieën

Profiel

Voor iedere categorie van criteria is maximaal tien punten te behalen.

6.1 Profiel

In de categorie 'Profiel' wordt gekeken in hoeverre de onderneming rapporteert over de belangrijkste producten en diensten, wat de kernprocessen inhouden, de landen van vesti-

ging, het aantal medewerkers, eigendomsverhoudingen en de positie in de keten.

Gemiddeld haalden de ondernemingen die een verslag hebben ingeleverd een score van 5,2 in de categorie 'Profiel'. Niet-beursgenoteerde ondernemingen bereikten een gemiddelde score van 4,7. Beursgenoteerde ondernemingen haalden gemiddeld een hogere score op dit onderdeel, namelijk 5,5 punten.

Vijftien ondernemingen scoorden in deze categorie het maximale aantal punten van de tien: Wereldhave, ABN AMRO, Macintosh, Nutreco, TNT, Fortis, SNS Reaal, Shell, Campina, Rabobank, Friesland Foods, ING Groep, Wessanen, Unilever en Essent.

6.2 Visie en strategie

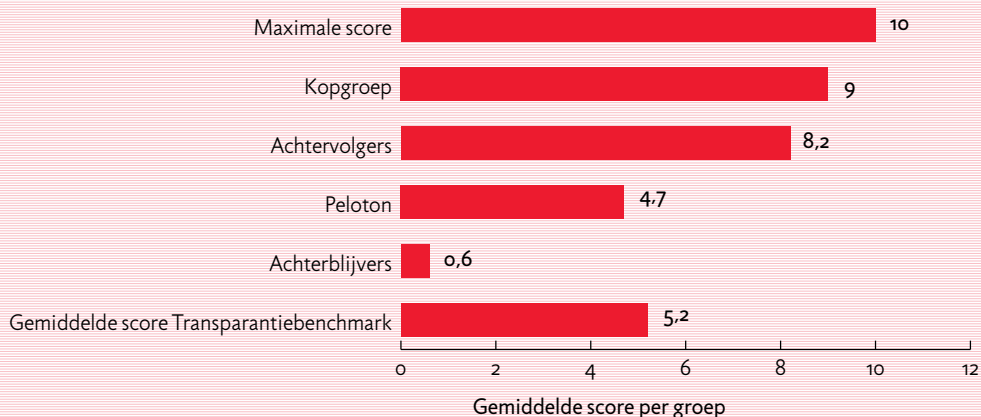
Punten worden toegekend als wordt aangegeven wat de visie en strategie is met betrekking tot MVO, wat de toekomstverwachting betreffende MVO is, welke interne richtlijnen zijn ontwikkeld door de onderneming, welke externe

richtlijnen worden onderschreven en welke activiteiten worden ontplooid met betrekking tot de maatschappelijke betrokkenheid (pro-bono werk, sponsoring, enzovoorts).

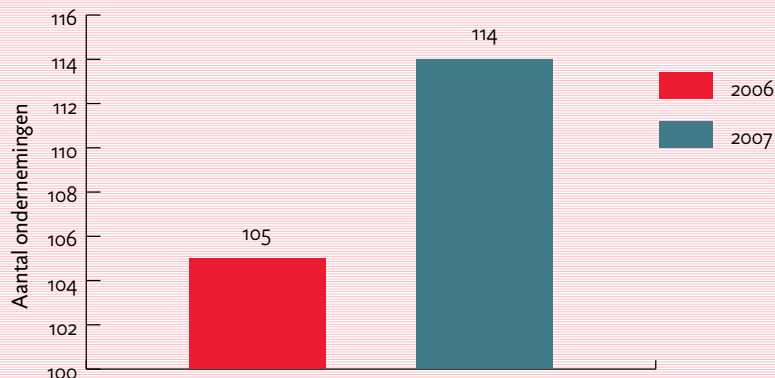
De niet-beursgenoteerde ondernemingen haalden een gemiddelde score van 4,3 punten. Deze score was bij de beursgenoteerde ondernemingen 5,7. De ondernemingen die een verslag hebben ingeleverd haalden een gemiddelde score van 5,2 punten.

Zes ondernemingen haalden de maximale score in deze categorie: Rabobank, Unilever, ABN AMRO, Shell, TNT en KLM-Air France.

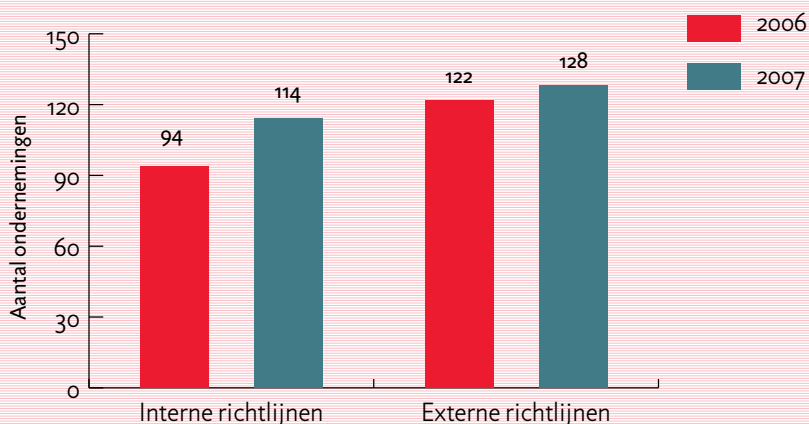
Visie en strategie

Visie op MVO

Vermelding van interne en externe richtlijnen

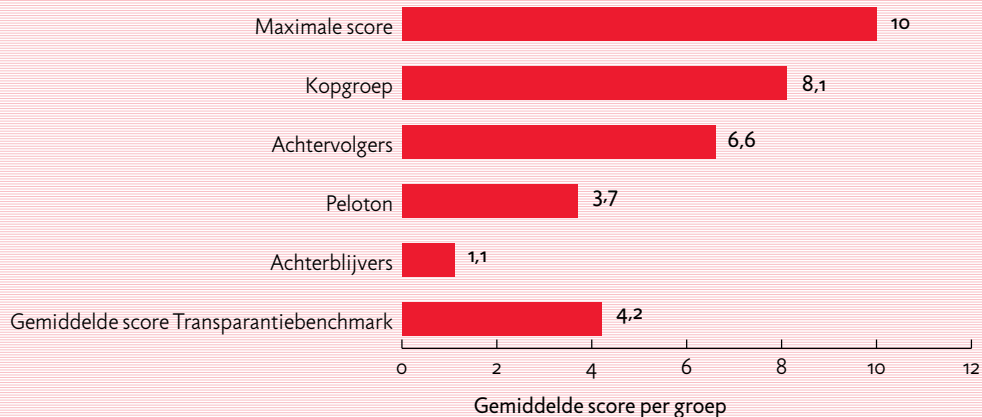
6.2.1 Visie op MVO

Als we binnen de categorie 'Visie en strategie' gedetailleerder kijken naar de vraag in hoeverre er gerapporteerd wordt over een visie op MVO (criterium 7), wordt een vergelijking met vorig jaar mogelijk. Te zien is dat meer ondernemingen in de onderzoeksgroep rapporteren over hun visie en strategie met betrekking tot MVO.

6.2.2 Vermelding van interne en externe richtlijnen

Ook bij de vraag die betrekking heeft op de vermelding van de interne en externe richtlijnen is het mogelijk op een ander detailniveau te analyseren en een vergelijking met vorig jaar te maken. Ook hier is een stijging waar te nemen in het aantal ondernemingen dat rapporteert over een interne dan wel externe richtlijn.

Ondernemingsbestuur en managementsystemen

6.3 Ondernemingsbestuur en managementsystemen

Binnen de categorie 'Ondernemingsbestuur en managementsystemen' worden punten behaald wanneer gerapporteerd wordt over de bestuurders, hun achtergrond en bestuurstaken, de organisatiestructuur van de onderneming, de taken en verantwoordelijkheden met betrekking tot het MVO en het proces van sturing en beheersing met betrekking tot MVO.

Het gemiddelde aantal punten dat behaald is bij de ondernemingen die een verslag hebben ingeleverd is 4,2. De niet-beursgenoteerde ondernemingen zitten met gemiddeld 3,8 punten onder het gemiddelde. De beursgenoteerde ondernemingen zitten met 4,5 punten boven het gemiddelde.

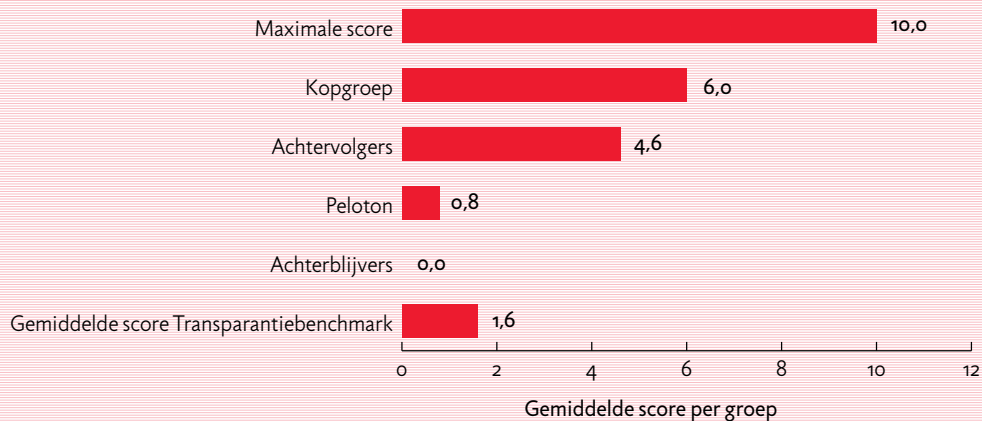
Drie ondernemingen hebben de maximale score weten te behalen in deze categorie: Rabobank, TNT en Crown van Gelder.

6.4 Ketenverantwoordelijkheid

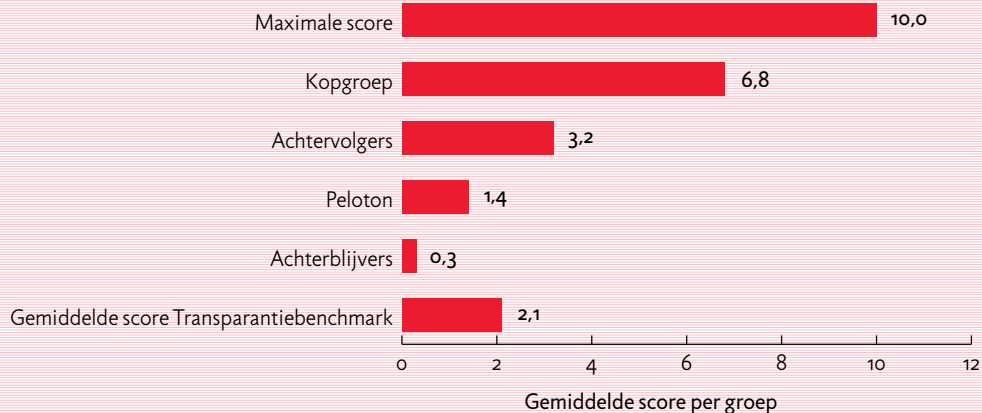
Een score voor de rapportage over de ketenverantwoordelijkheid is gevat binnen drie criteria. Zo kunnen er punten behaald worden wanneer de onderneming inzicht geeft in het beleid dat zij voert ten aanzien van ketenbeheer en -verantwoordelijkheid, de activiteiten die zij ontplooit om te komen tot verantwoord ketenbeheer, en het proces van sturing en beheersing van de keten.

Het blijkt voor ondernemingen lastig om volledig inzicht te geven in activiteiten rond ver-

Ketenverantwoordelijkheid

Stakeholders

antwoord ketenbeheer. Bij de achterblijvers is het dan ook niet gelukt om punten te behalen in deze categorie. De ondernemingen die een verslag hebben ingeleverd haalden een gemiddelde score van 1,6. Niet-beursgenoteerde ondernemingen haalden gemiddeld 1,3 punt op de benchmark, terwijl beursgenoteerde ondernemingen gemiddeld 1,8 punt in deze categorie verkregen. Toch is het drie ondernemingen gelukt om maximaal te scoren in deze categorie: ING Groep, Unilever en Reed Elsevier.

6.5 Stakeholders

De jaarlijkse verslaggeving wordt gezien als een van de belangrijkste manieren om te communiceren met stakeholders. Een onderneming krijgt in deze categorie punten toegekend wanneer zij inzicht verschaft in haar belangrijkste stakeholders, de invloed van stakeholderdialog en of de wijze waarop deze dialoog wordt gevoerd is verankerd in de onderneming.

Bij de categorie stakeholders liggen de gemiddelden van niet-beursgenoteerde en beursgenoteerde ondernemingen dicht bij elkaar dan bij andere categorieën. Zowel de beursgenoteerde als de niet-beursgenoteerde ondernemingen behalen 2,1 punten in deze categorie.

Vier ondernemingen haalden de maximale score in deze categorie: Rabobank, Unilever, Eureko/Achmea en TNT.

6.6 Economische aspecten van de bedrijfsvoering

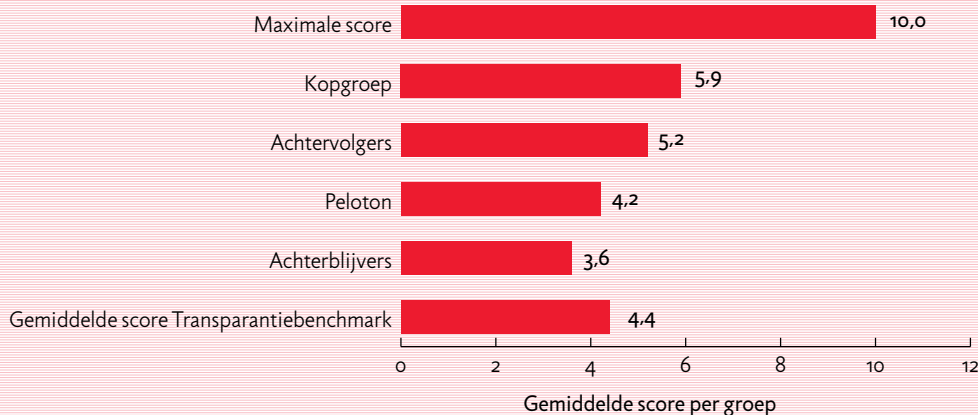
Binnen het drieluik 'People', 'Planet' en 'Profit' hebben ook de economische aspecten van de bedrijfsvoering een plaats. De economische aspecten zijn een integraal onderdeel van het rapporteren over MVO. Binnen de categorie economische aspecten van de bedrijfsvoering kan een onderneming punten halen wanneer zij rapporteert over het beleid met betrekking

tot de financieel-economische aspecten van de bedrijfsvoering, de doelstellingen, de verbeteringen en de resultaten met betrekking tot deze financieel-economische aspecten en de resultaatverslechtering, dan wel verbetering in relatie tot de financieel-economische aspecten van de bedrijfsvoering.

Gemiddeld is er in de onderzoeksgroep bij de ondernemingen die een verslag hebben ingeleverd een score opgetekend van gemiddeld 4,4. De beursgenoteerde ondernemingen behaalden gemiddeld 4,5 punten, waar de niet-beursgenoteerde ondernemingen 4,3 punten behaald hebben.

Geen van de bedrijven in de onderzoeksgroep hebben het maximale aantal te behalen punten gescoord. Dit heeft er voornamelijk mee te maken dat ondernemingen praktisch niet rapporteren over niet-financiële economische aspecten van de bedrijfsvoering.

Economische aspecten van de bedrijfsvoering

6.7 Milieuaspecten van de bedrijfsvoering

De milieuaspecten van de bedrijfsvoering vormen een integraal onderdeel van MVO. Binnen deze categorie in de benchmark is het mogelijk punten te behalen wanneer inzicht wordt gegeven in het milieubeleid, de doelstellingen, de verbeteringen en de resultaten met betrekking tot de milieuaspecten en de resultaatverslechtering, dan wel verbetering in relatie tot de milieuaspecten.

Het is voor de achterblijvers niet gelukt om te scoren in deze categorie. Bij de ondernemingen die een verslag hebben ingeleverd is een gemiddelde score genoteerd van 3,1 punten. De niet-beursgenoteerde ondernemingen haalden een gemiddelde score van 2,8 punten. De beursgenoteerde ondernemingen haalden een hogere score met gemiddeld 3,2 punten.

Dertien ondernemingen behaalden de maximale score in deze categorie: Rabobank, Unilever, ING Groep, Shell, Wessanen, SNS Reaal, DSM, Akzo Nobel, Océ, Heineken, Crown van Gelder, Friesland Foods en Gasunie.

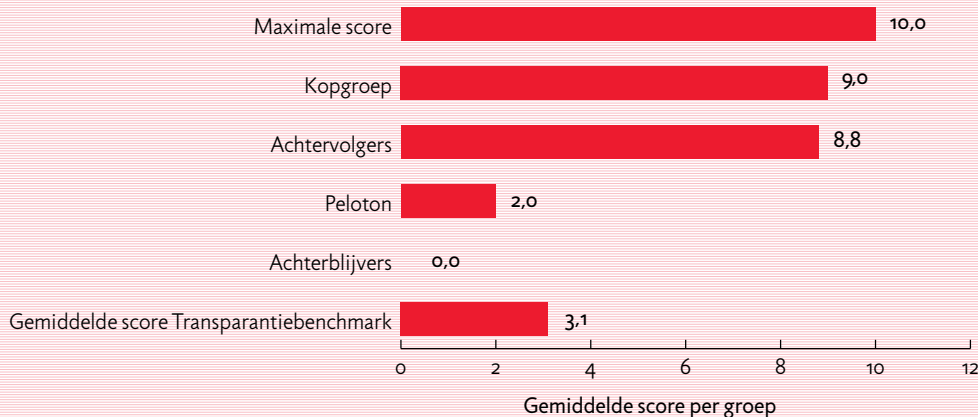
6.8 Sociale aspecten van de bedrijfsvoering

De sociale aspecten van de bedrijfsvoering hebben betrekking op zaken die bijvoorbeeld werknemers en mensenrechten aangaan. Binnen deze categorie zijn punten te behalen als gerapporteerd wordt over het sociale beleid, de doelstellingen, de verbeteringen en de resultaten met betrekking tot de sociale aspecten van de bedrijfsvoering en de resultaatverslechtering, dan wel verbetering in relatie tot de sociale aspecten van de bedrijfsvoering.

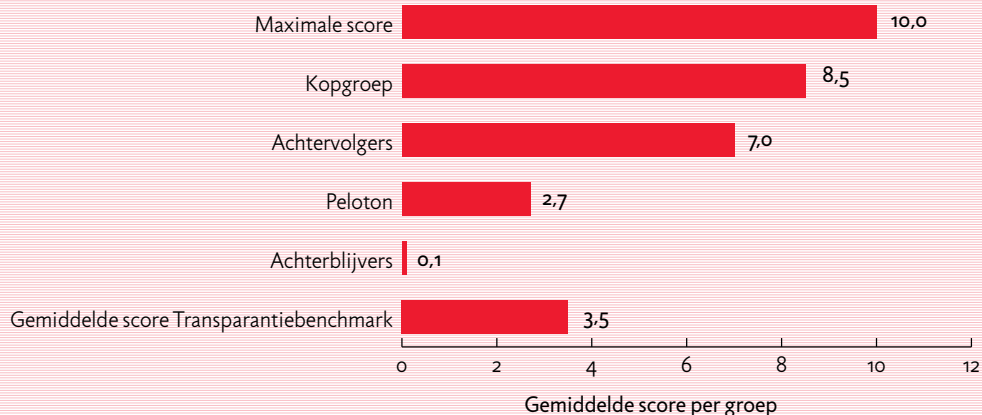
Binnen de rapportage over de sociale aspecten van de bedrijfsvoering scoorden de niet-beursgenoteerde 3,6 punten en de beursgenoteerde ondernemingen 3,5 punten. Het totale gemiddelde staat op 3,5 punten.

Vier ondernemingen scoorden maximaal in deze categorie: Rabobank, ING Groep, Crown van Gelder en Wessanen.

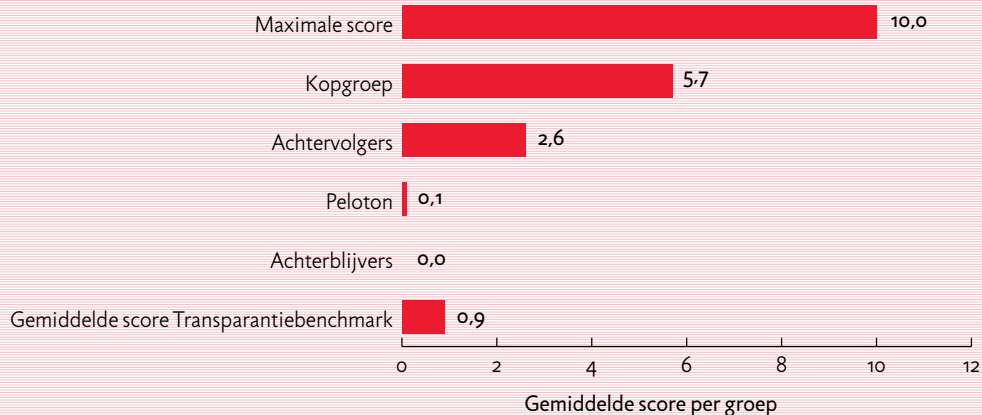
Milieuaspecten van de bedrijfsvoering

Sociale aspecten van de bedrijfsvoering

Verificatie

6.9 Verificatie

Door de MVO-gegevens te laten verifiëren door een onafhankelijke externe partij wordt zekerheid verkregen over de gerapporteerde data en tekst. Er zijn veel manieren om zulke zekerheid te laten afgeven. Binnen deze categorie worden punten toegekend wanneer aangegeven wordt waarom een verslag al dan niet geverifieerd is, of er een verklaring is opgenomen van een materie-deskundige en wat de aard, reikwijdte en mate

van zekerheid is van de informatie in het maatschappelijk verslag.

Onderstaand is ook te zien welke mate van zekerheid wordt afgegeven in de verklaringen door een accountant over het maatschappelijk verslag. Daarin is te zien dat meer dan de helft voor een combinatie van redelijke en beperkte mate van zekerheid kiest over de gerapporteerde informatie.

Type verklaring	Aantal ondernemingen
redelijke mate van zekerheid	1
gedeeltelijk een redelijke mate van zekerheid en gedeeltelijk een beperkte mate van zekerheid	12
beperkte mate van zekerheid	7

De ondernemingen die een verslag hebben ingeleverd haalden gemiddeld 0,9 punt. De beursgenoteerde ondernemingen scoorden gemiddeld 1,1 punt op deze vraag, terwijl de niet-beursgenoteerde ondernemingen 0,7 punt haalden.

Eén onderneming haalde de maximale score op deze vraag: Rabobank.

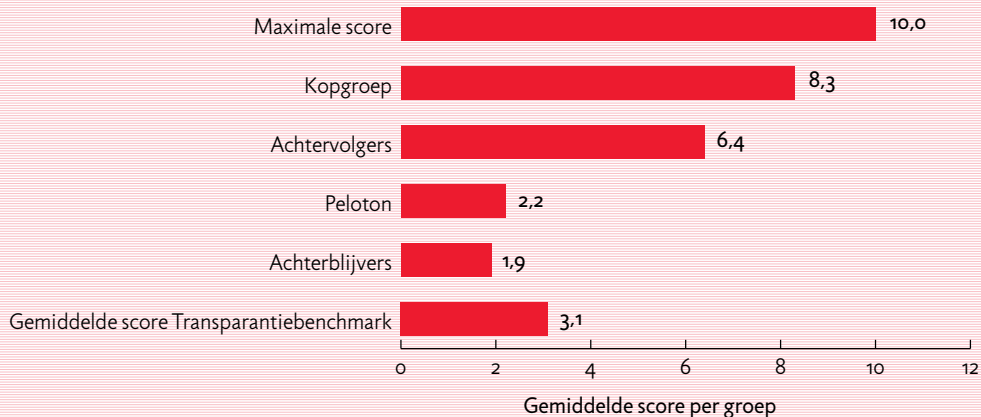
6.10 Uitwerking

Een belangrijk aspect van de transparantie van een jaarverslag is de uiteindelijke uitwerking. Binnen de categorie 'Uitwerking' zijn punten te scoren door inzicht te geven in dilemma's waar de onderneming mee geconfronteerd wordt, in de reikwijdte van de rapportage, in het verslaggevingsbeleid, en in de relatie tussen de verschillende vormen van externe verslaggeving; door de vermelding van contactinformatie; en door de opname van een kernachtige samenvatting.

Gemiddeld zijn er 3,1 punten gescoord door ondernemingen die hun verslag hebben ingeleverd. De beursgenoteerde ondernemingen scoorden 3,2 punten, tegenover 3,0 punten voor de niet-beursgenoteerde ondernemingen.

Tien ondernemingen hebben het maximaal aantal punten behaald: Rabobank, ING Groep, ABN AMRO, Shell, TNT, Wessanen, Akzo Nobel, DSM, Nuon en Campina.

Uitwerking

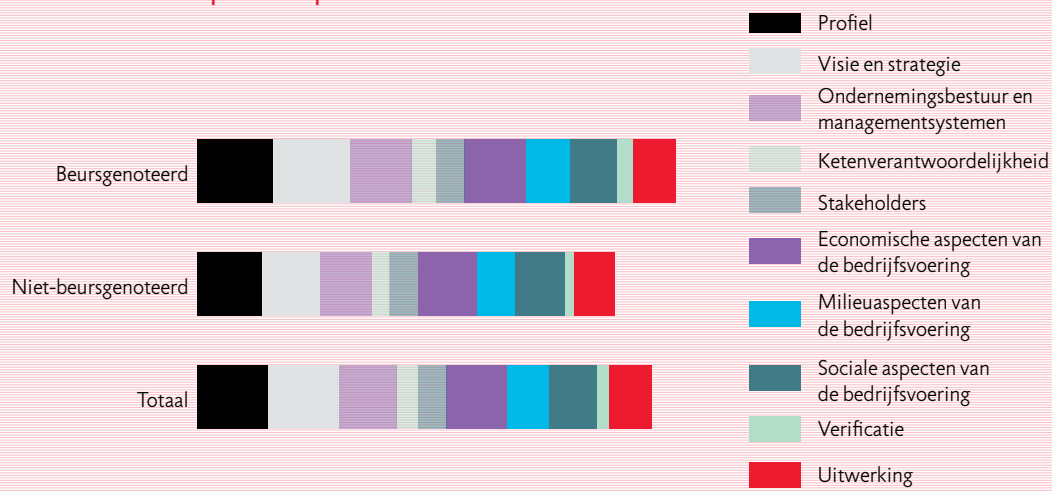
Naast de resultaten van individuele ondernemingen en hun keuzes in de maatschappelijke verslaggeving, is het vooral ook interessant dwarsverbanden waar te nemen binnen de onderzoeksgroep in zijn geheel. In dit hoofdstuk gaan we dieper in op een aantal resultaten uit de analyse.

7.1 Beursgenoteerd en niet-beursgenoteerd

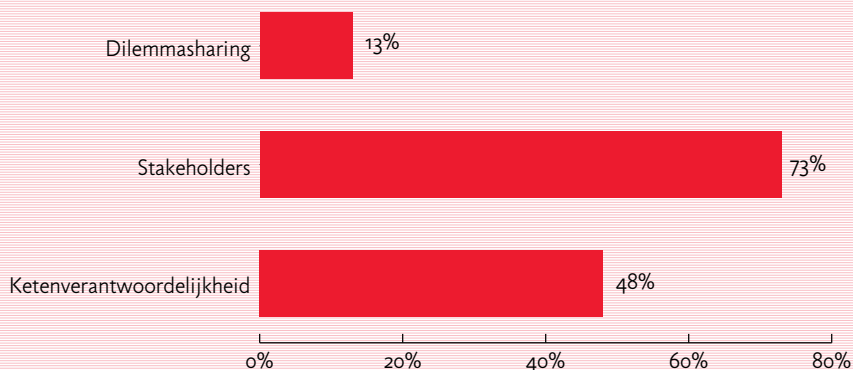
In de grafiek is te zien hoe de scores zijn opgebouwd, uitgesplitst naar eventuele beursnotering.

7 Dwarsverbanden

Gemiddelde score op de Transparantieladder

Percentage ondernemingen

7.2 Maatschappelijk jaarverslag

Alle ondernemingen in de kopgroep en de achtervolgers hebben een separaat maatschappelijk jaarverslag gepubliceerd. Bij het peloton vormden de bedrijven die een separaat maatschappelijk jaarverslag uitbrachten 12 procent van de gehele onderzoeksgroep. Geen separate maatschappelijke jaarverslagen werden gepubliceerd bij de achterblijvers (0 procent).

7.3 Thema's ketenverantwoordelijkheid, stakeholders en dilemma's

Om te kijken over welke thema's de meeste ondernemingen rapporteren kijken we, los van de sectoren, naar rapportage over de thema's ketenverantwoordelijkheid, stakeholders en dilemma's. De vragen over het thema ketenverantwoordelijkheid hebben betrekking op het

beleid, initiatieven die ontplooid worden en het proces van controle en beheersing. In de categorie 'Uitwerking' is een criterium opgenomen over de rapportage over dilemma's.

Te zien is dat ondernemingen in 73 procent van de gevallen rapporteren over de stakeholders en de dialoog die daarmee wordt aangegaan. Ketenverantwoordelijkheid lijkt een thema dat (nog) niet tot volle wasdom is gekomen in de verslaggeving. Iets minder dan de helft rapporteert over het beleid voor verantwoord ketenbeheer, de initiatieven die worden ontplooid en het proces van sturing en beheersing van de keten. Veruit het minst wordt er binnen deze drie thema's gerapporteerd over dilemma's waar de onderneming zich voor gesteld ziet.

7.4 Informatiedichtheid

Ook dit jaar is er weer gekeken naar de hoeveelheid pagina's die de ondernemingen nodig hadden om transparant te rapporteren. Dit jaar is het weer Damen die de hoogste informatiedichtheid wist te behalen. Opvallend is wel dat Damen het kleinste verslag van de gehele onderzoeksgroep uitbracht. VGZ-IZA-Trias is binnen deze benchmark de onderneming die veruit de meeste pagina's vulde. Mede daardoor staat dit

bedrijf bovenaan in de ranglijst van rapporten met de laagste informatiedichtheid.

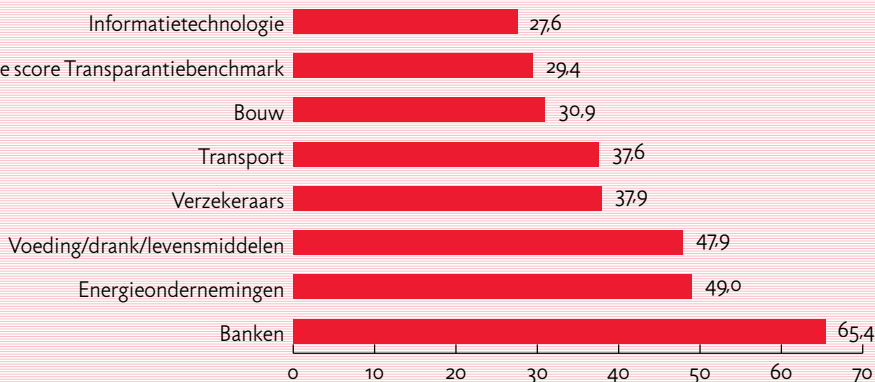
Hoogste informatiedichtheid	Aantal pagina's	Score	Punten per pagina
Damen	4	8	2,00
ForFarmers	32	28	0,88
DHV	72	42	0,58

Laagste informatiedichtheid	Aantal pagina's	Score	Punten per pagina
VGZ-IZA-Trias	653	44	0,07
VastNed Groep	232	19	0,08
Petroplus	144	15	0,10

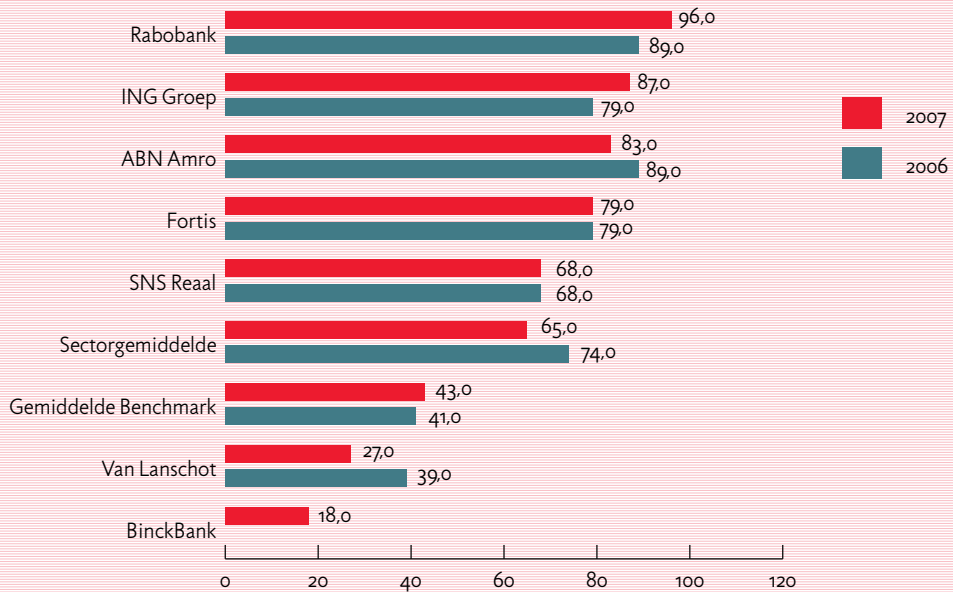
7.5 Sectoren

De onderzoekers hebben zeven sectoren geselecteerd, waarin minimaal vijf ondernemingen in de onderzoeksgroep zitten. Samen bevinden zich in deze sectoren 58 van de 171 ondernemingen. Zoals het ook het geval was in vorige jaren is ook dit jaar de bankensector het meest transparant in zijn jaarlijkse verslaggeving. Opvallend is dat de IT-sector lager scoort dan het gemiddelde van de benchmark. Deze sector lijkt op dit moment het meest getroffen te zijn door de herziening van de criteria.

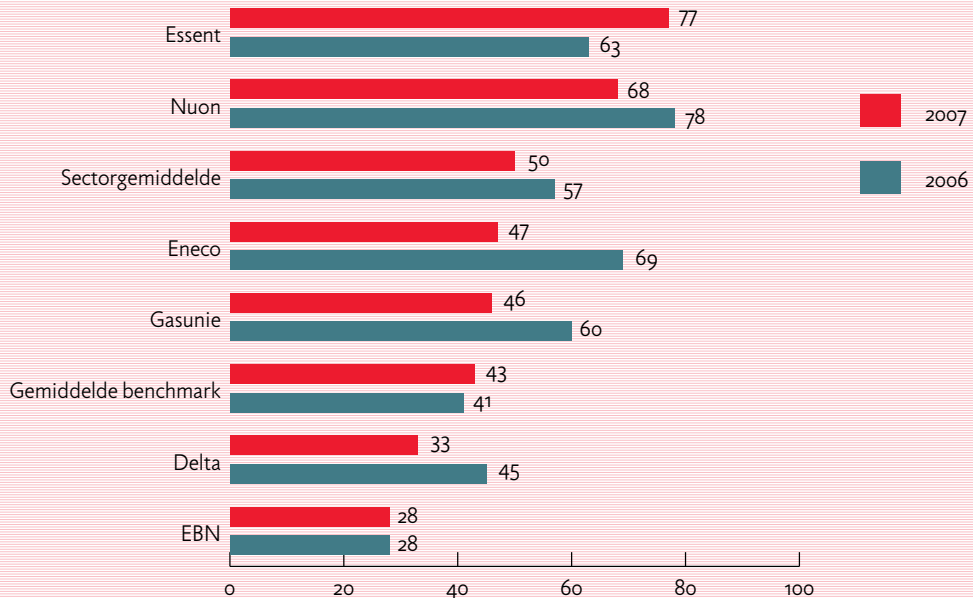
Gemiddelde score sectoren

Scores bij banken

Scores bij energieondernemingen

7.5.1 Banken

Zoals eerder aangegeven ligt het gemiddelde van de bankensector aanzienlijk hoger dan bij de andere sectoren. Echter het gemiddelde is ten opzichte van vorig jaar wel iets teruggelopen. Eén van de oorzaken is dat de BinckBank zich bij deze sector heeft gevoegd. Voorgaande jaren was deze onderneming niet opgenomen in de onderzoeksgroep. De Rabobank is de meest transparante onderneming binnen deze sector. Verder is het opvallend dat Van Lanschot een relatief grote sprong voorwaarts heeft gemaakt.

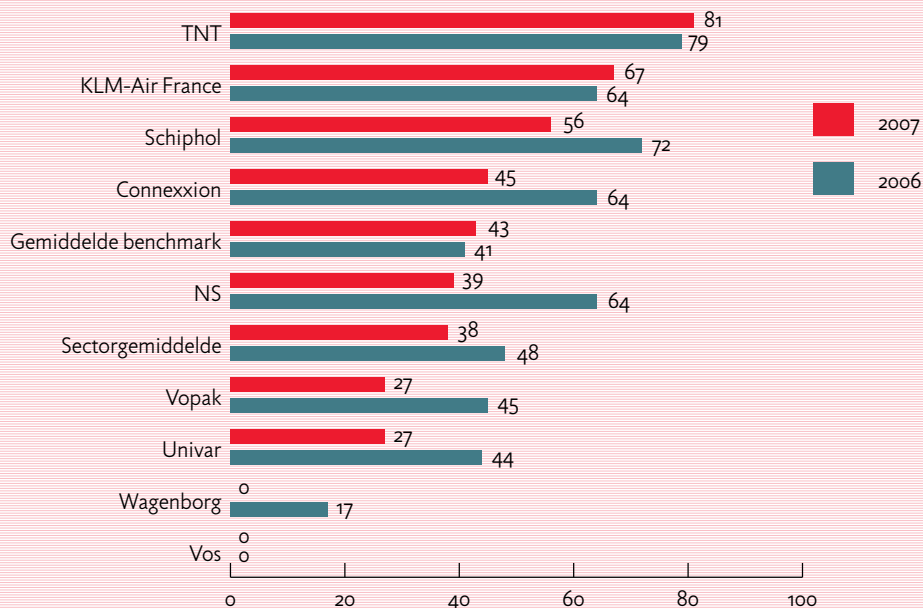
7.5.2 Energieondernemingen

Essent is door het uitbrengen van een apart maatschappelijk verslag een aantal stappen vooruitgegaan. Voor het eerst sinds het verschijnen van de benchmark is Essent Nuon voorbijgestreefd op de Transparantieladder.

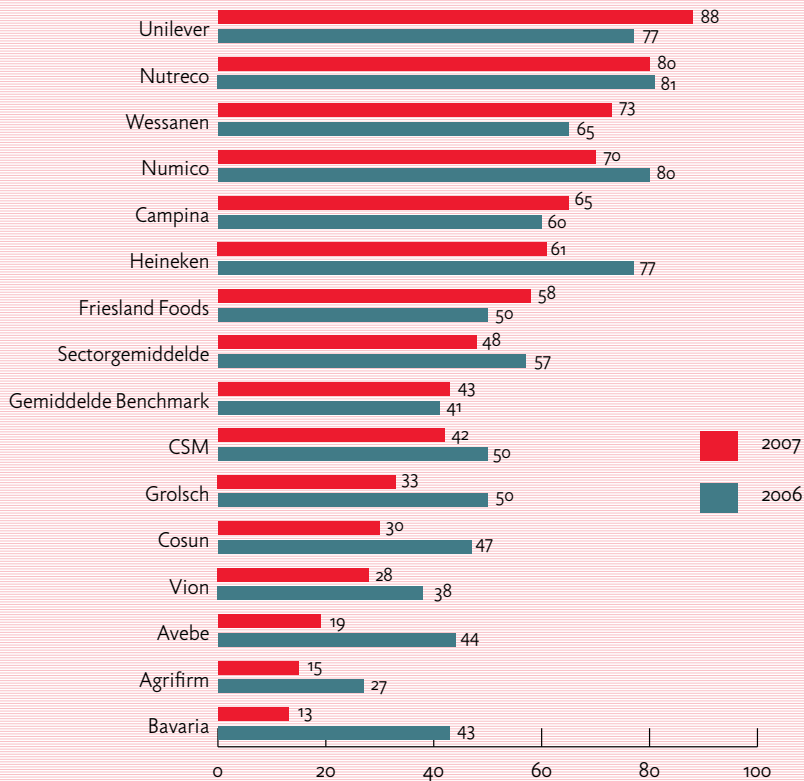
7.5.3 Transport

TNT, Schiphol en KLM-Air France zijn in de sector transport de enige ondernemingen die een apart maatschappelijk jaarverslag uitbrengen. Dit vertaalt zich dan ook in de score. TNT is net zoals vorig jaar bovenaan geëindigd in deze sector.

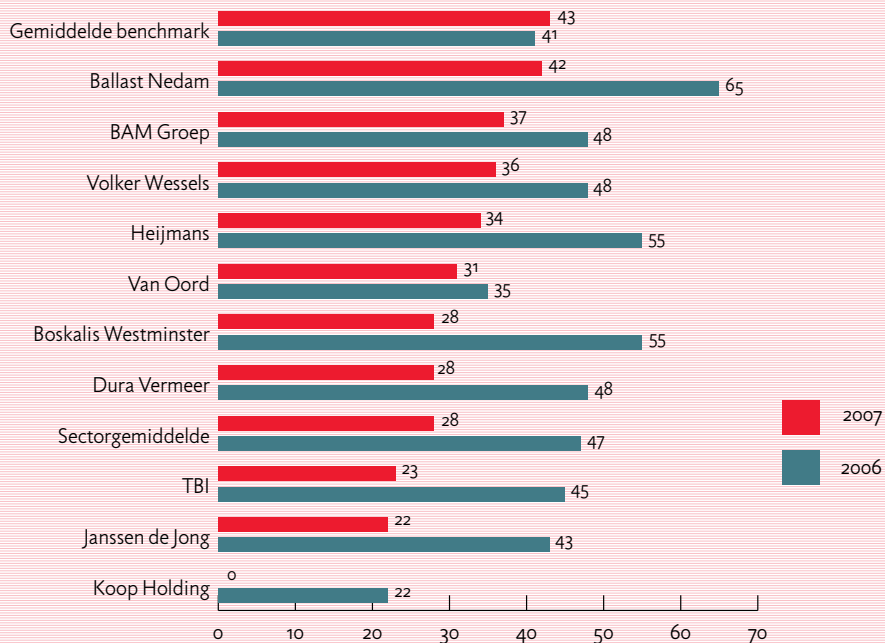
Scores bij transportondernemingen

Scores bij voeding/drank/levensmiddelen ondernemingen

Scores bij bouwondernemingen

7.5.4 Voeding/drank/levensmiddelen

De meerderheid in de sector voeding, drank en levensmiddelen brengt een separaat maatschappelijk jaarverslag uit. Grolsch, Bavaria, Vion en Agrifirm publiceren geen afzonderlijk maatschappelijk jaarverslag. Anders dan vorig jaar staat Unilever bovenaan in deze sector; vorig jaar was dit Nutreco, dat nu naar de tweede plaats is gezakt. Vorig jaar behaalde Agrifirm de laagste score; dit jaar is dat Bavaria.

7.5.5 Bouw

Geen van de ondernemingen in de bouwsector brengt een separaat maatschappelijk jaarverslag uit. Net als vorig jaar staat Ballast Nedam bovenaan. Er zijn in de commentaarronde goede en inhoudelijke discussies gevoerd met de bouwsector. MVO en de rapportage daarover lijkt in deze sector steeds hoger op de agenda te staan.

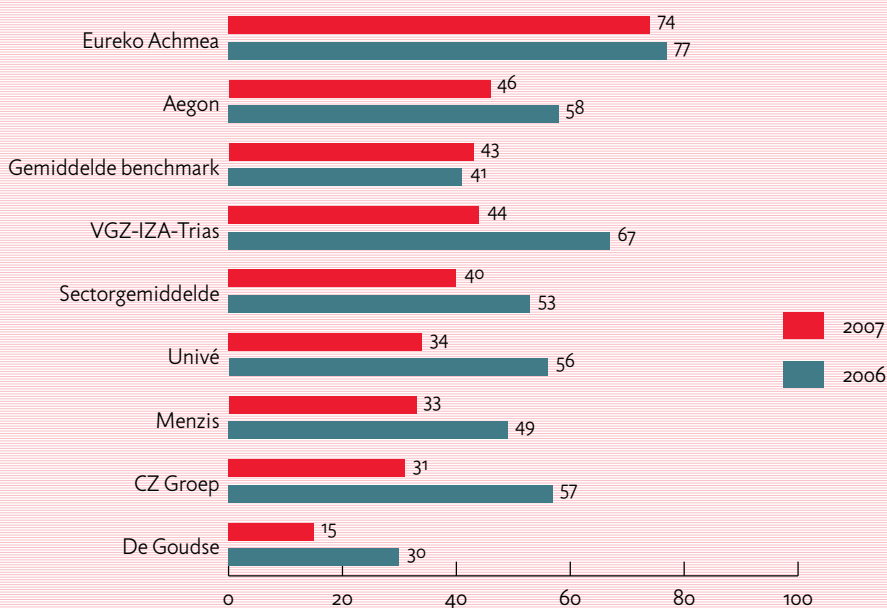
7.5.6 Verzekeraars

Van de verzekeraars geven Eureko Achmea, Aegon, VGZ-IZA-Trias en CZ Groep een apart maatschappelijk verslag uit. Het is opvallend dat in deze sector veel pagina's gebruikt worden om te rapporteren met stakeholders, namelijk 1760. Een ander opvallend punt is dat door fusies en overnames het relatief ondoorzichtig is wat de precieze reikwijdte is van elk van de opgestuurde verslagen.

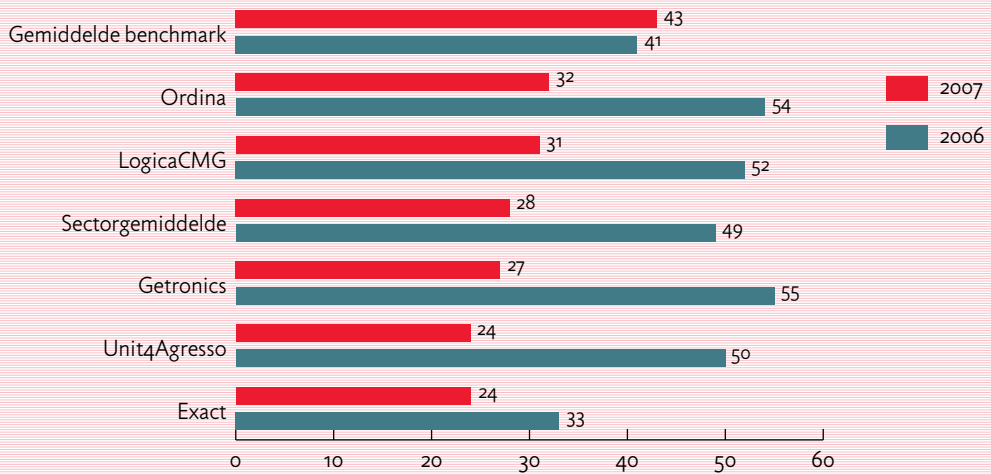
7.5.7 Informatietechnologie

Geen van de IT-ondernemingen geeft een apart maatschappelijk verslag uit. Vorig jaar was Getronics de nummer één in deze sector. Nu vinden we deze onderneming op de derde plaats terug. Ordina is de nieuwe nummer één in deze sector.

Scores bij verzekeraars

Scores bij IT-ondernemingen

A
Onderzoeksgroep
_ (alfabetisch weergegeven)

Onderzoeksgoep (alfabetisch weergegeven)

Naam bedrijf	Beursgenoteerd/ Niet-beursgenoteerd	Score 2007	Score 2006	Vershil t.o.v. 2006
Aalberts	Beursgenoteerd	20	35	-15
ABN Amro	Beursgenoteerd	83	89	-6
Accell	Beursgenoteerd	23	35	-12
Aegon	Beursgenoteerd	46	58	-12
Agrifirm	Niet-beursgenoteerd	15	27	-12
Ahold	Beursgenoteerd	25	41	-16
Akzo Nobel	Beursgenoteerd	71	79	-8
Alanheri	Beursgenoteerd	14	30	-16
Amsterdam Commodities	Beursgenoteerd	14	31	-17
Amtel-Vredestein	Niet-beursgenoteerd	23	30	-7
Arcadis	Beursgenoteerd	35	48	-13
Arcelor Mittal	Beursgenoteerd	33	0	-17
Argos	Niet-beursgenoteerd	11	0	0
ASMI	Beursgenoteerd	17	41	-24
ASML	Beursgenoteerd	35	51	-16
Autobinck	Niet-beursgenoteerd	0	0	0
AVEBE	Niet-beursgenoteerd	19	44	-25
Ballast Nedam	Beursgenoteerd	42	65	-23
BAM Groep	Beursgenoteerd	37	48	-11
Basal	Niet-beursgenoteerd	0	0	0
Batenburg	Beursgenoteerd	20	56	-36
Bavaria	Niet-beursgenoteerd	13	43	-30
BE Semiconductor	Beursgenoteerd	17	37	-20
Beter Bed	Beursgenoteerd	21	32	-11
BinckBank	Beursgenoteerd	18	-	-
Blokker Holding	Niet-beursgenoteerd	11	18	-7
Boskalis Westminster	Beursgenoteerd	28	55	-27
Brunel	Beursgenoteerd	18	33	-15
Campina	Niet-beursgenoteerd	65	60	5
Cebeco	Niet-beursgenoteerd	11	17	-6
Cehave	Niet-beursgenoteerd	25	38	-13
Connexion	Niet-beursgenoteerd	45	64	-19
CoopCodis	Niet-beursgenoteerd	18	36	-18
Copaco	Niet-beursgenoteerd	0	0	0
Corio	Beursgenoteerd	21	37	-16
Corporate Express	Beursgenoteerd	36	0	-12
Corus	Beursgenoteerd	52	64	-12
Cosun	Niet-beursgenoteerd	30	47	-17
Crown van Gelder	Beursgenoteerd	71	67	4

Naam bedrijf	Beursgenoteerd/ Niet-beursgenoteerd	Score 2007	Score 2006	Vershil t.o.v. 2006
Crucell	Beursgenoteerd	17	37	-20
CSM	Beursgenoteerd	42	50	-8
CZ Groep	Niet-beursgenoteerd	31	57	-26
Damen	Niet-beursgenoteerd	8	17	-9
De Goudse	Niet-beursgenoteerd	15	30	-15
De Telegraaf	Beursgenoteerd	21	37	-16
Delta	Niet-beursgenoteerd	33	45	-12
DHV	Niet-beursgenoteerd	45	51	-6
Dirkzwager	Niet-beursgenoteerd	0	0	0
Draka	Beursgenoteerd	26	42	-16
Drogisten Associatie	Niet-beursgenoteerd	0	22	-22
DSM	Beursgenoteerd	67	73	-6
Dura Vermeer	Niet-beursgenoteerd	28	48	-20
Dutch Flower Group	Niet-beursgenoteerd	18	23	-5
EBN	Niet-beursgenoteerd	28	28	0
Econosto	Beursgenoteerd	16	34	-18
Eneco	Niet-beursgenoteerd	47	69	-22
Eriks	Beursgenoteerd	25	44	-19
Essent	Niet-beursgenoteerd	77	63	-14
Eureko/Achmea	Niet-beursgenoteerd	74	77	-3
Euretco	Niet-beursgenoteerd	17	26	-9
Euronext	Beursgenoteerd	18	56	-38
Eurospecialities	Niet-beursgenoteerd	0	0	0
Exact	Beursgenoteerd	24	33	-9
ForFarmers	Niet-beursgenoteerd	28	52	-24
Fortis	Beursgenoteerd	79	79	0
Friesland Foods	Niet-beursgenoteerd	58	50	8
Fugro	Beursgenoteerd	24	41	-17
Gamma Holding	Beursgenoteerd	26	47	-21
Gasunie	Niet-beursgenoteerd	46	60	-14
Getronics	Beursgenoteerd	27	55	-28
Grolsch	Beursgenoteerd	33	50	-17
Grontmij	Beursgenoteerd	27	46	-19
Hagemeyer	Beursgenoteerd	31	53	-22
HAL	Beursgenoteerd	11	25	-14
Heijmans	Beursgenoteerd	34	55	-21
Heineken	Beursgenoteerd	61	77	-16
Hoogwegt	Niet-beursgenoteerd	7	11	-4
Hunter Douglas	Beursgenoteerd	16	26	-16

Naam bedrijf	Beursgenoteerd/ Niet-beursgenoteerd	Score 2007	Score 2006	Vershil t.o.v. 2006
Imtech	Beursgenoteerd	32	51	-19
ING Groep	Beursgenoteerd	87	79	8
Intergamma	Niet-beursgenoteerd	0	0	0
Intres	Niet-beursgenoteerd	16	24	-8
Janssen de Jong	Niet-beursgenoteerd	22	43	-21
Jetix	Beursgenoteerd	17	34	-17
Kendrion	Beursgenoteerd	23	40	-17
KLM-Air France	Beursgenoteerd	67	64	3
Koop Holding	Niet-beursgenoteerd	0	22	-22
Koops Furness	Niet-beursgenoteerd	16	29	-13
KPN	Beursgenoteerd	54	72	-18
Laurus	Beursgenoteerd	45	62	-17
LogicaCMG	Beursgenoteerd	31	52	-21
Lohomij	Niet-beursgenoteerd	0	0	0
MacIntosh	Beursgenoteerd	43	45	-2
Markeur Holding	Niet-beursgenoteerd	18	36	-18
Maxeda	Niet-beursgenoteerd	0	0	0
MCB	Niet-beursgenoteerd	20	0	20
Menzis	Niet-beursgenoteerd	33	49	-16
Nedap	Beursgenoteerd	15	26	-11
Nedschroef	Beursgenoteerd	21	36	-15
New Skies	Niet-beursgenoteerd	0	0	0
Neways Electronics	Beursgenoteerd	19	32	-13
Nidera	Niet-beursgenoteerd	0	0	0
NS	Niet-beursgenoteerd	39	64	-25
Numico	Beursgenoteerd	70	80	-10
Nuon	Niet-beursgenoteerd	68	78	-10
Nutreco	Beursgenoteerd	80	81	-1
Oad	Niet-beursgenoteerd	0	0	0
Océ	Beursgenoteerd	63	68	-5
OPG Groep	Beursgenoteerd	30	42	-12
Ordina	Beursgenoteerd	32	54	-22
Petroplus	Niet-beursgenoteerd	15	37	-22
Pharming Group	Beursgenoteerd	16	29	-13
Philips Electronics	Beursgenoteerd	68	82	-14
Pon Holdings	Niet-beursgenoteerd	0	0	0
Rabobank	Niet-beursgenoteerd	96	89	7
Randstad	Beursgenoteerd	36	62	-26
Reed Elsevier	Beursgenoteerd	74	80	-6

Naam bedrijf	Beursgenoteerd/ Niet-beursgenoteerd	Score 2007	Score 2006	Vershil t.o.v. 2006
Reesink	Beursgenoteerd	11	23	-12
Rodamco Europe	Beursgenoteerd	23	31	-8
Roto Smeets de Boer	Beursgenoteerd	45	55	-10
Samas	Beursgenoteerd	19	39	-20
SBM Offshore	Beursgenoteerd	32	52	-20
Schiphol	Niet-beursgenoteerd	56	72	-16
Schouten	Niet-beursgenoteerd	0	0	0
Schuitema	Beursgenoteerd	19	41	-22
Shell	Beursgenoteerd	78	75	3
SHV	Niet-beursgenoteerd	17	42	-25
Simac	Beursgenoteerd	20	30	-10
Sligro	Beursgenoteerd	24	37	-13
Smit	Beursgenoteerd	20	43	-23
Smurfit Kappa Group	Niet-beursgenoteerd	0	0	0
SNS Reaal	Beursgenoteerd	68	68	0
Sperwer	Niet-beursgenoteerd	19	30	-11
Stern	Beursgenoteerd	18	37	-19
Stork	Beursgenoteerd	23	50	-27
Superunie	Niet-beursgenoteerd	9	23	-14
Swets & Zeitlinger	Niet-beursgenoteerd	13	21	-8
TBI	Niet-beursgenoteerd	23	45	-22
Tele Atlas	Beursgenoteerd	16	-	-
Ten Cate	Beursgenoteerd	31	57	-26
The Greenery	Niet-beursgenoteerd	55	25	30
TKH Group	Beursgenoteerd	20	37	-17
TNT	Beursgenoteerd	81	79	2
TomTom	Beursgenoteerd	24	30	-6
Uniconsult	Niet-beursgenoteerd	0	0	0
Unilever	Beursgenoteerd	88	77	11
Unit 4 Agresso	Beursgenoteerd	24	50	-26
Univar	Beursgenoteerd	27	44	-17
Univé	Niet-beursgenoteerd	34	56	-22
USG People	Beursgenoteerd	23	46	-23
Van Der Moolen	Beursgenoteerd	15	43	-28
Van der Sluijs	Niet-beursgenoteerd	13	0	13
Van Drie	Niet-beursgenoteerd	0	0	0
Van Lanschot	Beursgenoteerd	27	39	-12
Van Leeuwen Buizen	Niet-beursgenoteerd	18	24	-6
Van Oord	Niet-beursgenoteerd	31	35	-4

Naam bedrijf	Beursgenoteerd/ Niet-beursgenoteerd	Score 2007	Score 2006	Vershil t.o.v. 2006
VastNed Groep	Beursgenoteerd	19	42	-23
Vedior	Beursgenoteerd	25	41	-16
Versatel	Beursgenoteerd	22	32	-10
VGZ-IZA-Trias	Niet-beursgenoteerd	44	67	-23
Vion	Niet-beursgenoteerd	28	0	-10
Volker Wessels	Niet-beursgenoteerd	36	48	-12
Vopak	Beursgenoteerd	27	45	-18
Vos	Niet-beursgenoteerd	0	0	0
Wagenborg	Niet-beursgenoteerd	0	17	-17
Wavin	Beursgenoteerd	26	31	-5
Wegener	Beursgenoteerd	51	56	-5
Wereldhave	Beursgenoteerd	33	48	-15
Wessanen	Beursgenoteerd	73	65	8
Wolters Kluwer	Beursgenoteerd	43	54	-11
Zeeman	Niet-beursgenoteerd	0	0	0

Het beoordelingsmodel bestaat uit tien categorieën. In elke categorie kunnen maximaal tien punten worden toegekend.

Profiel. Geeft de verslaggeving inzicht in onderwerpen als personeelsomvang, belangrijkste producten en diensten, de kernprocessen van de onderneming en de invloed op mens, milieu en samenleving, de eigendomsverhoudingen en de positie in de keten?

Visie en strategie. Geeft de verslaggeving inzicht in de visie van de onderneming op MVO, de toekomstverwachtingen betreffende MVO, het gebruik van interne en externe richtlijnen en het tonen van de maatschappelijke betrokkenheid?

Ondernemingsbestuur en management-systemen. Geeft de verslaggeving inzicht in de namen van de bestuurders en hun bestuurstaken, de organisatiestructuur, de taken en verantwoordelijkheden binnen het MVO en de sturing en beheersing van het MVO?

Ketenverantwoordelijkheid. Geeft de verslaggeving inzicht in de wijze waarop de onderneming het beleid voert ten aanzien van ketenbeheer en -verantwoordelijkheid, de activiteiten die worden ontplooid om te komen tot ketenbeheer en -verantwoordelijkheid, en hoe het proces van sturing en beheersing van de keten eruit ziet?

B

Beoordelingsmodel

Stakeholders. Geeft de verslaggeving inzicht in de stakeholders van de onderneming, hoe de dialoog met stakeholders wordt aangegaan, hoe die dialoog verankerd is, de wijze waarop die dialoog is gevoerd en wat de invloed van die dialoog is geweest?

Economische aspecten van de bedrijfsvoering. Geeft de verslaggeving inzicht in het beleid van de onderneming betreffende financieel economische aspecten, de verbeteringen die zijn gerealiseerd en eventuele doelstellingen die zijn neergezet?

Milieuaspecten van de bedrijfsvoering. Geeft de verslaggeving inzicht in het beleid van de onderneming betreffende milieuaspecten, de verbeteringen die zijn gerealiseerd en eventuele doelstellingen die zijn neergezet?

Sociale aspecten van de bedrijfsvoering. Geeft de verslaggeving inzicht in het beleid van de onderneming betreffende sociale aspecten, de verbeteringen die zijn gerealiseerd en eventuele doelstellingen die zijn neergezet?

Verificatie: Werd de verslaggeving geverifieerd door een onafhankelijke deskundige of een materiedeskundige of werd er aannemelijk gemaakt waarom de onderneming daar niet voor heeft gekozen?

Uitwerking: Geeft de verslaggeving inzicht in dilemma's betreffende MVO, bevat het een samenvatting van de belangrijkste resultaten, wordt contactinformatie vermeld en wordt in het verslag verwezen naar andere externe verslaggeving?

Het beoordelingsmodel resulteert voor elke onderneming in een score, uitgedrukt in het percentage behaalde punten ten opzichte van het in deze methode maximum haalbare (100 procent is maximaal transparant). Aan de hand van hun score zijn de ondernemingen gegroepeerd in vijf categorieën, die tezamen de transparantieladder vormen.

Profiel

1. De belangrijkste producten en/of diensten van de onderneming worden beschreven.
0 = geen of gedeeltelijke beschrijving
1 = beschrijving van de producten/diensten die de onderneming levert. In het geval van consumenten en industriële producten wordt inzicht gegeven in de merken die de onderneming voert.
2. De landen waarin de onderneming actief is, worden toegelicht
0 = geen beschrijving
1 = er wordt een toelichting gegeven op de ondernemingsactiviteiten in het buitenland of het is duidelijk dat de onderneming geen buitenlandse activiteiten heeft. In het geval van buitenlandse activiteiten wordt een overzicht gegeven van vestigingen in het buitenland (tenminste op landenniveau)
3. Het aantal medewerkers van de onderneming, alsmede de omzet en de resultaten worden gespecificeerd naar regio en/of naar producten/diensten.
0 = geen vermelding
1 = gespecificeerde cijfermatige informatie met betrekking tot zowel medewerkers als bedrijfseconomische gegevens (mogelijk blijkt uit de verslaggeving dat de onderneming uitsluitend in Nederland actief is of geen gedifferentieerde producten/diensten heeft)
4. Er wordt een toelichting gegeven op concernrelaties en eigendomsverhoudingen (waaronder vermelding van de belangrijkste aandeelhouders)
0 = geen beschrijving
1 = er wordt een toelichting gegeven op aandeelhouders, aandelenbezit en zeggenschapverhoudingen (mogelijk blijkt uit de verslaggeving dat dit niet van toepassing is op de onderneming)

5. Er wordt een expliciete beschrijving gegeven van de kernprocessen en -activiteiten van de onderneming, waarbij een toelichting wordt gegeven op de impact van de bedrijfsvoering op mens, milieu en samenleving.
0 = geen of gedeeltelijke beschrijving van de kernprocessen en -activiteiten
+ 1 expliciete beschrijving van kernprocessen en -activiteiten, inclusief de belangrijkste productiefactoren (waaronder een toelichting op grondstoffen)
+ 2 er wordt uitleg gegeven over de impact van de bedrijfsvoering op mens, milieu en samenleving waarbij de financieel-economische, milieu- en sociale aspecten worden benoemd die in het bijzonder relevant zijn voor de onderneming.
6. Er wordt een expliciete beschrijving gegeven van de keten waarin de onderneming opereert, waarbij een toelichting wordt gegeven op de impact van de keten op mens, milieu en samenleving.
0 = geen of gedeeltelijke beschrijving van de keten
+ 1 expliciete beschrijving van de keten, inclusief de herkomst van grondstoffen (naar landen/regio's) en toeleveranciers, alsmede de belangrijkste afnemers en/of afzetmarkten
+ 2 er wordt uitleg gegeven over de impact van de keten op mens, milieu en samenleving (aan de hand van een beschrijving van specifieke risico's). Hierbij worden de financieel-economische, milieu- en sociale aspecten benoemd die in het bijzonder relevant zijn voor de keten waarin de onderneming actief is.

Visie en strategie (maximaal 10 punten)

7. De visie en de strategie van de onderneming in relatie tot maatschappelijk verantwoord ondernemen of duurzaam ondernemen wordt uitgelegd
0 = geen toelichting
1 = algemene beschrijving van de visie en strategie
2 = beschrijving van de visie en strategie in de vorm van een directieverklaring (mogelijk in de vorm van een voorwoord of een apart hoofdstuk dan wel paragraaf).
+ 1 het verslag nodigt de lezer uit tot het geven van een reactie en biedt daarvoor een concrete mogelijkheid
8. In de verslaggeving wordt een toelichting gegeven op de toekomstverwachtingen van het bestuur ten aanzien van maatschappelijk verantwoord ondernemen of duurzaam ondernemen
0 = geen beschrijving
1 = toekomstverwachtingen worden toegevoegd
9. De verslaggeving geeft een toelichting op interne richtlijnen met betrekking tot gewenst gedrag (waaronder bijvoorbeeld kernwaarden, bedrijfsprincipes, gedragscodes en klokkenluideregelingen)
0 = geen toelichting
+ 1 toelichting op het bestaan en de inhoud van tenminste één intern manifest of code
+ 1 openbaarmaking van tenminste één manifest of code. Mogelijk verwijst de verslaggeving naar publicatie elders.

10. De verslaggeving geeft een toelichting op externe richtlijnen waaraan de onderneming zich al dan niet gehouden acht (zoals bijvoorbeeld sectorspecifieke richtlijnen, de OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen, de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens, Global Compact van de Verenigde Naties)
- o = geen toelichting
 - 1 = toelichting op het standpunt van de onderneming ten aanzien van tenminste één extern manifest of code
11. De verslaggeving geeft inzicht in de activiteiten van de onderneming met betrekking tot sociaal-maatschappelijke betrokkenheid. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om sponsoring vanuit MVO perspectief, pro bono dienstverlening of projecten die gestart zijn vanuit het oogpunt een bijdrage te leveren aan de samenleving.
- o = geen expliciete toelichting op maatschappelijke betrokkenheid
 - 1 = algemene beschrijving
 - 2 = specifieke beschrijving, waarbij een kwantitatieve onderbouwing wordt gegeven
 - + 1 er wordt duidelijk gemaakt dat de activiteiten in het kader van sociaal-maatschappelijke betrokkenheid in het verlengde liggen van de kernactiviteiten en als zodanig passen bij de aard van de onderneming

Ondernemingsbestuur en Managementsystemen (maximaal 10 punten)

12. Er wordt een toelichting gegeven op het bestuur van de onderneming en de achtergronden en bestuurstaken van bestuurders
- o = geen vermelding
 - 1 = de namen van de leden van de Raad van Bestuur (en van de Raad van Commissarissen indien van toepassing) worden

vermeld zonder verdere toelichting

2 = de namen van de leden van de Raad van Bestuur (en van de Raad van Commissarissen indien van toepassing) worden vermeld met een toelichting op tenminste drie van onderstaande punten:

- taken en verantwoordelijkheden van bestuurders
- bestuurstermijnen
- achtergrond van de bestuurders
- overige bestuursfuncties van bestuurders

13. Er wordt inzicht gegeven in de organisatiestructuur van de onderneming
- o = geen toelichting
 - +1 beschrijving van de organisatiestructuur op tenminste het niveau van de belangrijkste decentrale organisatie-eenheden (divisies, business units of landen)
 - +1 schematische weergave van de organisatiestructuur (organogram)
14. Er wordt een beschrijving gegeven van de taken en verantwoordelijkheden binnen de onderneming ten aanzien van maatschappelijk verantwoord ondernemen en/of duurzaam ondernemen
- o = geen toelichting
 - 1 = er wordt een toelichting gegeven op de governance structuur met betrekking tot maatschappelijk verantwoord ondernemen en/of duurzaam ondernemen
 - + 1 uit de toelichting blijkt de verantwoordelijkheid en de betrokkenheid van het hoogste bestuurslichaam
 - + 1 uit de toelichting blijkt de verantwoordelijkheid en de betrokkenheid van toezichthouders (bijvoorbeeld de Raad van Commissarissen of een speciaal daartoe ingestelde commissie) bij de strategie en de resultaten van de onderneming op het gebied van maatschappelijk verantwoord ondernemen en/of duurzaam ondernemen

15. Er wordt een beschrijving gegeven van het proces van sturing en beheersing met betrekking tot maatschappelijk verantwoord ondernemen en/of duurzaam ondernemen. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om:
- proces van strategiebepaling
 - risicomanagement
 - compliance met wet- en regelgeving
 - audits van managementsystemen (inclusief eventuele certificatie)
 - beoordelings- en beloningsystemen
 - feedback en evaluatiesystemen (inclusief beleidsevaluaties)
- 0 = geen toelichting
2 = er wordt een toelichting gegeven op tenminste drie van bovengenoemde punten
+ 1 de toelichting geeft inzicht in de wijze waarop maatschappelijke resultaten invloed hebben op de beloning van bestuurders

Ketenverantwoordelijkheid (maximaal 10 punten)

16. De verslaggeving geeft inzicht in het beleid dat de onderneming voert ten aanzien van ketenbeheer en -verantwoordelijkheid
- 0 = geen toelichting
1 = het gevoerde beleid wordt toegelicht
17. De onderneming geeft een toelichting op de activiteiten die zij ontplooit om te komen tot verantwoord ketenbeheer
- 0 = geen toelichting
1 = algemene beschrijving
2 = specifieke beschrijving in relatie tot concrete milieu- en sociale risico's die zich voordoen in de productieketen
+ 2 uit de beschrijving blijkt de betrokkenheid van stakeholdergroepen in de wijze waarop de onderneming omgaat met onderwerpen op het gebied van verantwoord ketenbeheer

18. Er wordt een beschrijving gegeven van het proces van sturing en beheersing met betrekking tot verantwoord ketenbeheer. Het gaat hier bijvoorbeeld om:
- verankering van maatschappelijke overwegingen in het inkoopproces
 - risicomanagement in de keten
 - het bewaken van naleving van interne en externe regelgeving
 - proces van evaluatie en eventuele bijsturing
- 0 = geen toelichting
1 = er wordt een toelichting gegeven op tenminste twee van bovengenoemde punten
+ 2 de toelichting geeft inzicht in de wijze waarop verantwoordelijkheden in de organisatie zijn belegd ten aanzien van verantwoord ketenbeheer
+ 2 er wordt een toelichting gegeven op vormen van externe controle op verantwoord ketenbeheer waar de onderneming bij betrokken is

Stakeholders (maximaal 10 punten)

19. De onderneming benoemt haar belangrijkste stakeholders
- 0 = geen vermelding
1 = stakeholders worden expliciet benoemd
20. De onderneming geeft aan wat de invloed is geweest van stakeholderdialoog op de verslaggeving
- 0 = geen vermelding
1 = algemene beschrijving
2 = specifieke beschrijving waarbij wordt aangegeven welke onderwerpen voor welke stakeholders van belang zijn en hoe vaststelling hiervan de inhoud van de verslaggeving heeft beïnvloed

21. De onderneming geeft een toelichting op de wijze waarop een dialoog wordt gevoerd met stakeholders op terreinen die gelet op het profiel van de onderneming relevant zijn in het kader van maatschappelijk verantwoord ondernemen of duurzaam ondernemen.

0 = geen toelichting

1 = algemene beschrijving

2 = er wordt een gedetailleerde beschrijving gegeven waarbij wordt ingegaan op de onderwerpen van de dialoog, de vorm waarin de dialoog gevoerd werd, de uitkomsten van de dialoog en de vervolgstappen

+ 1 tenminste twee stakeholdergroepen met wie de onderneming een dialoog voert, worden bij naam genoemd

+ 2 uit de verslaggeving blijkt dat de onderneming een stakeholderdialoog heeft gevoerd over onderwerpen binnen tenminste drie van de volgende categorieën:

- milieu
- arbeidsvoorwaarden
- veiligheid en gezondheid
- productverantwoordelijkheid
- mensenrechten

22. Uit de verslaggeving blijkt hoe stakeholderdialoog is verankerd in de onderneming

0 = geen toelichting

1 = beschrijving van tenminste twee structurele maatregelen die gericht zijn op de identificatie en selectie van stakeholders, het entameren en voeren van stakeholderdialoog, en het vastleggen en analyseren van de uitkomsten ervan

+ 1 toelichting op de wijze waarop de uitkomsten van stakeholderdialoog worden geanalyseerd en meegewogen in beleidvorming (aan de hand van tenminste één concreet voorbeeld)

Economische aspecten van de bedrijfsvoering (maximaal 10 punten)

23. Er wordt uitleg gegeven over het beleid dat de onderneming voert met betrekking tot financieel-economische aspecten van de bedrijfsvoering

0 = geen toelichting

1 = het gevoerde financieel-economische beleid wordt toegelicht

24. De verslaggeving geeft inzicht in de resultaten van de onderneming met betrekking tot de economische aspecten van de bedrijfsvoering.

0 = geen toelichting

+ 1 er wordt een toelichting gegeven aan de hand van traditioneel financiële indicatoren zoals bijvoorbeeld omzet, beloningen, winst en belastingen

+ 2 er wordt een toelichting gegeven aan de hand van tenminste drie niet-financiële indicatoren zoals bijvoorbeeld:

- de effecten van investeringen en desinvesteringen
- innovatie (waaronder partnerships)
- huisvestingsbeleid (inclusief de impact op werkgelegenheid)
- de preventie van omkoping en corruptie
- eerlijke concurrentie en prijsvorming
- onderzoek en ontwikkeling
- socio-economische aspecten van producten en diensten

25. De verslaggeving bevat doelstellingen met betrekking tot de economische aspecten van de bedrijfsvoering.

0 = geen expliciete vermelding van doelstellingen

1 = algemene beschrijving van tenminste één financiële en één niet-financiële doelstelling

2 = specifieke beschrijving van tenminste één financiële en één niet-financiële doelstelling, waarbij een kwantitatieve prestatiedoelstelling wordt gegeven, alsmede een concreet tijdsplan

26. In de verslaggeving wordt expliciet ingegaan op de verbeteringen die de onderneming heeft doorgevoerd met betrekking tot het financieel-economische beleid.
- o = geen toelichting
1 = er wordt een toelichting gegeven op tenminste één concrete vordering met betrekking tot het financieel-economische beleid
27. In de verslaggeving wordt expliciet ingegaan op de resultaatverbetering dan wel -verslechtering in relatie tot financieel-economische aspecten die de onderneming heeft laten zien in de afgelopen verslaggevingsperiode.
- o = geen toelichting
+ 1 er wordt in algemene termen een toelichting gegeven op de verbetering dan wel verslechtering van de financieel-economische resultaten ten opzichte van de voorgaande periode
+ 1 er wordt een toelichting gegeven op de resultaatverbetering dan wel -verslechtering ten opzichte van eerder geformuleerde doelstellingen aan de hand van tenminste twee traditioneel financiële indicatoren
+ 1 er wordt een toelichting gegeven op de resultaatverbetering dan wel -verslechtering ten opzichte van eerder geformuleerde doelstellingen aan de hand van tenminste twee niet-financiële indicatoren

Milieuaspecten van de bedrijfsvoering (maximaal 10 punten)

28. Er wordt uitleg gegeven over het milieubeleid dat de onderneming voert
- o = geen toelichting
1 = het gevoerde milieubeleid wordt toegelicht
29. De verslaggeving geeft inzicht in de resultaten van de onderneming met betrekking tot de milieuaspecten van de bedrijfsvoering. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om:
- het gebruik van niet-vernieuwbare hulpbronnen (waaronder energieverbruik)
 - het (her)gebruik van materialen en grondstoffen (waaronder gevaarlijke stoffen)
 - effecten naar lucht, water en bodem (waar-onder emissies van broeikasgassen)
 - afval (waaronder chemisch afval)
- o = geen beschrijving
1 = de onderneming geeft kwantitatieve informatie over tenminste twee indicatoren met betrekking tot tenminste één van bovenstaande categorieën
2 = de onderneming geeft kwantitatieve informatie over tenminste vier indicatoren met betrekking tot tenminste twee van bovenstaande categorieën
3 = de onderneming geeft kwantitatieve informatie over tenminste zes indicatoren met betrekking tot tenminste drie van bovenstaande categorieën
30. De verslaggeving bevat doelstellingen met betrekking tot de milieuaspecten van de bedrijfsvoering.
- o = geen expliciete vermelding van doelstellingen
1 = algemene beschrijving van tenminste twee doelstellingen

2 = specifieke beschrijving van tenminste twee doelstellingen, waarbij een kwantitatieve prestatiedoelstelling wordt gegeven, alsmede een concreet tijdspad

31. In de verslaggeving wordt expliciet ingegaan op de verbeteringen die de onderneming heeft doorgevoerd met betrekking tot het milieu-beleid.
o = geen toelichting
1 = er wordt een toelichting gegeven op één concrete vordering met betrekking tot het milieubeleid
2 = er wordt een toelichting gegeven op meer dan één concrete vordering met betrekking tot het milieubeleid
32. In de verslaggeving wordt expliciet ingegaan op de resultaatverbetering dan wel -verslechtering in relatie tot het milieu die de onderneming heeft laten zien in de afgelopen verslaggevingsperiode.
o = geen toelichting
+ 1 er wordt in algemene termen een toelichting gegeven op de verbetering dan wel verslechtering van de milieuresultaten ten opzichte van de voorgaande periode
+ 1 er wordt een toelichting gegeven op de resultaatverbetering dan wel -verslechtering aan de hand van eerder geformuleerde doelstellingen op tenminste twee relevante terreinen

Sociale aspecten van de bedrijfsvoering (maximaal 10 punten)

33. Er wordt uitleg gegeven over het sociale beleid dat de onderneming voert
o = geen toelichting
1 = het gevoerde sociale beleid wordt toegelicht

34. De verslaggeving geeft inzicht in de resultaten van de onderneming met betrekking tot de sociale aspecten van de bedrijfsvoering. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om:

- ethiek en integriteit
- arbeidsvoorwaarden (waaronder personeelsverloop, opleiding en training en ontplooiingsmogelijkheden)
- veiligheid en gezondheid (waaronder ziekteverzuim en letsel- en beroepsziektes)
- diversiteit (waaronder man-vrouw-verdeling, vrouwen in managementposities, percentage allochtone medewerkers en percentage medewerkers met een lichamelijke en/of geestelijke beperking)
- productverantwoordelijkheid (waaronder dierwelzijn, voedselveiligheid en genetische modificatie)
- mensenrechten (waaronder discriminatie, kinderarbeid, dwangarbeid, vrijheid van organisatie en collectieve onderhandeling, beveiliging, rechten van inheemse volken)

o = geen beschrijving

1 = de onderneming geeft kwantitatieve informatie over tenminste twee indicatoren met betrekking tot tenminste twee van bovenstaande categorieën
2 = de onderneming geeft kwantitatieve informatie over tenminste vier indicatoren met betrekking tot tenminste drie van bovenstaande categorieën
3 = de onderneming geeft kwantitatieve informatie over tenminste zes indicatoren met betrekking tot tenminste vier van bovenstaande categorieën

35. De verslaggeving bevat doelstellingen met betrekking tot de sociale aspecten van de bedrijfsvoering.
o = geen expliciete vermelding van doelstellingen

1 = algemene beschrijving van tenminste twee doelstellingen
2 = specifieke beschrijving van tenminste twee doelstellingen, waarbij een kwantitatieve prestatiedoelstelling wordt gegeven, alsmede een concreet tijdspad

36. In de verslaggeving wordt expliciet ingegaan op de verbeteringen die de onderneming heeft doorgevoerd met betrekking tot sociale beleidsterreinen.
- 0 = geen toelichting
1 = er wordt een toelichting gegeven op één concrete vordering met betrekking tot nieuw of aangescherpt beleid op sociaal gebied
2 = er wordt een toelichting gegeven op meer dan één concrete vordering met betrekking tot nieuw of aangescherpt beleid op sociaal gebied
37. In de verslaggeving wordt expliciet ingegaan op de resultaatverbetering dan wel -verslechtering in relatie tot sociale aspecten, die de onderneming heeft laten zien in de afgelopen verslaggevingsperiode.
- 0 = geen toelichting
+ 1 er wordt in algemene termen een toelichting gegeven op de verbetering dan wel verslechtering van de sociale resultaten ten opzichte van de voorgaande periode
+ 1 er wordt een toelichting gegeven op de resultaatverbetering dan wel -verslechtering aan de hand van eerder geformuleerde doelstellingen op tenminste twee relevante terreinen

Verificatie (maximaal 10 punten)

38. De onderneming geeft een toelichting op het al dan niet laten verifiëren van de maatschappelijke verslaggeving door een onafhankelijke, deskundige partij.

Het gaat hierbij bijvoorbeeld om informatie over:

- de redenen voor het al dan niet laten verifiëren van de maatschappelijke verslaggeving
 - de keuze voor een onafhankelijke, deskundige partij
 - de reikwijdte van eventuele verificatie en de diepgang van uitgevoerde verificatiewerkzaamheden
- 0 = geen beschrijving
1 = de onderneming geeft een toelichting op tenminste één van bovengenoemde punten

39. De verslaggeving bevat een verklaring van materiedeskundigen (zoals maatschappelijke organisaties, sectorspecialisten, milieu auditors, sociale auditors, accountants, etc.) over de kwaliteit van de maatschappelijke verslaggeving en/of over de behaalde resultaten van de onderneming op het gebied van mens, milieu en samenleving
- 0 = er is geen verklaring opgenomen
2 = er is een verklaring opgenomen
40. De verslaggeving bevat een verklaring van een onafhankelijke, deskundige partij die de inhoud van de maatschappelijke verslaggeving heeft geverifieerd en die tot een publiek oordeel komt over de betrouwbaarheid van de gepresenteerde informatie
- 0 = er is geen verklaring opgenomen
2 = er is een verklaring opgenomen met een conclusie over de betrouwbaarheid van de informatie
+ 1 de verklaring van de onafhankelijke, deskundige partij geeft inzicht in de volgende punten:
- de gehanteerde standaard(en) voor verificatie
 - de reikwijdte van de verificatie
 - de aard van de uitgevoerde werkzaamheden
 - de bevindingen van de verificatie (op hoofdlijnen)

41. De aard en de reikwijdte van de uitgevoerde verificatiewerkzaamheden leiden tot een conclusie van de onafhankelijke, deskundige partij dat met redelijke mate van zekerheid kan worden vastgesteld dat de informatie in het maatschappelijke verslag betrouwbaar is.
- 0 = De verklaring geeft een beperkte mate van zekerheid
- 2 = De verklaring geeft een beperkte mate van zekerheid over een deel van de gepresenteerde informatie en een redelijke mate van zekerheid over een ander deel van de informatie in het maatschappelijke verslag
- 4 = De verklaring geeft een redelijke mate van zekerheid

Uitwerking (maximaal 10 punten)

42. De verslaggeving geeft inzicht in een aantal dilemma's waar de onderneming mee geconfronteerd wordt
- 0 = geen dilemma's
- 2 = in de verslaggeving worden tenminste twee relevante dilemma's uitgewerkt en ook expliciet als dilemma's benoemd
- + 1 uit de beschrijving blijkt dat de onderneming stakeholders heeft betrokken om te bepalen hoe de onderneming met deze dilemma's om zou moeten gaan
- + 1 De uitgewerkte dilemma's houden direct verband met de kernprocessen en -activiteiten van de onderneming
43. Er wordt een toelichting gegeven op de reikwijdte van de maatschappelijke verslaggeving.
- 0 = geen toelichting
- 1 = de onderneming maakt duidelijk over welke delen van de organisatie wel en over welke niet wordt gerapporteerd, alsmede over welke periode wordt gerapporteerd
44. De onderneming is transparant over het aan de maatschappelijke verslaggeving ten grondslag liggende verslaggevingsbeleid en het verslaggevingsproces. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om informatie over:
- gehanteerde rapportage standaarden
 - de keuze van prestatie-indicatoren
 - de gehanteerde definities van indicatoren
 - de wijze van dataverzameling
 - de wijze van consolideren van informatie (inclusief eventuele extrapolatie van gegevens)
 - methodes van meten, schatten en berekenen
 - inherente beperkingen in de betrouwbaarheid van de gepresenteerde informatie
 - aan de gegevens ten grondslag liggende veronderstellingen
- 0 = geen beschrijving
- 2 = de onderneming geeft een toelichting op tenminste vier van bovengenoemde punten
45. De relatie tussen verschillende vormen van externe verslaggeving wordt verduidelijkt met onderlinge verwijzingen waar van toepassing
- 0 = geen onderlinge verwijzingen
- 1 = verwijzingen tussen verschillende verslagen
46. De verslaggeving vermeldt contactinformatie
- 0 = geen vermelding
- 1 = contactinformatie wordt gegeven
47. De verslaggeving bevat een kernachtige samenvatting van de belangrijkste resultaten op economisch, milieu en sociaal gebied in de verslaggevingsperiode.
- 0 = geen samenvatting
- 1 = er wordt een samenvatting gegeven

C

Ondernemingen met separate maatschappelijke _ en/of sociale verslagen

C Ondernemingen met separate maatschappelijke en/of sociale verslagen

Naam bedrijf	Beursgenoteerd/Niet-beursgenoteerd	Score 2007
ABN Amro	Beursgenoteerd	83
Aegon	Beursgenoteerd	46
Akzo Nobel	Beursgenoteerd	71
ASML	Beursgenoteerd	35
BAM Groep	Beursgenoteerd	37
Campina	Niet-beursgenoteerd	65
Cehave	Niet-beursgenoteerd	25
Corus	Beursgenoteerd	52
Cosun	Niet-beursgenoteerd	30
Crown van Gelder	Beursgenoteerd	71
CSM	Beursgenoteerd	42
CZ Groep	Niet-beursgenoteerd	31
DHV	Niet-beursgenoteerd	45
DSM	Beursgenoteerd	67
Dura Vermeer	Niet-beursgenoteerd	28
Essent	Niet-beursgenoteerd	77
Eureko/Achmea	Niet-beursgenoteerd	74
Fortis	Beursgenoteerd	79
Friesland Foods	Niet-beursgenoteerd	58
Heineken	Beursgenoteerd	61
ING Groep	Beursgenoteerd	87
KLM-Air France	Beursgenoteerd	67
KPN	Beursgenoteerd	54
MacIntosh	Beursgenoteerd	43
Markeur Holding	Niet-beursgenoteerd	18
Menzis	Niet-beursgenoteerd	33
Numico	Beursgenoteerd	70
Nuon	Niet-beursgenoteerd	68
Nutreco	Beursgenoteerd	80
Océ	Beursgenoteerd	63
Philips Electronics	Beursgenoteerd	68
Rabobank	Niet-beursgenoteerd	96
Reed Elsevier	Beursgenoteerd	74
Rotto Smeets de Boer	Beursgenoteerd	45
Schiphol	Niet-beursgenoteerd	56
Shell	Beursgenoteerd	78
SNS Reaal	Beursgenoteerd	68
The Greenery	Niet-beursgenoteerd	55
TNT	Beursgenoteerd	81
Unilever	Beursgenoteerd	88
Van Lanschot	Beursgenoteerd	27
Van Oord	Niet-beursgenoteerd	31
VGZ-IZA-Trias	Niet-beursgenoteerd	44
Volker Wessels	Niet-beursgenoteerd	36
Wegener	Beursgenoteerd	51
Wessanen	Beursgenoteerd	73
Wolters Kluwer	Beursgenoteerd	43

Colofon

Ministerie van Economische Zaken
Ineke Hoving-Nienhuis
Mattheus van de Pol

PricewaterhouseCoopers
Klaas van den Berg
Arco ten Klooster
Justus Koek

Begeleidingscommissie Transparantiebenchmark
Ineke Hoving-Nienhuis (Ministerie van Economische Zaken)
Guido Willems (ACC Award)
Ernst van Weperen (VBDO)
Bram Rutgers van der Loeff (VNO-NCW)
André Nijhof (Nyenrode Business Universiteit)
Gemma Crijns (MVO Platform)

De transparantiebenchmark beoordeelt de mate van verantwoording die bedrijven in hun jaarverslagen afleggen over hun MVO-activiteiten, niet de MVO-activiteiten zelf. Als bron voor het onderzoek zijn dan ook primair jaarverslagen gebruikt. Andere uitingen, zoals brochures over MVO, toespraken of persberichten bleven buiten beschouwing.

Dit rapport is gratis te bestellen of te downloaden op de website van het Ministerie van Economische Zaken: www.transparantiebenchmark.nl. Hier staat ook de Transparantiebenchmark 2006.

Publicatienummer: o8Olo1

Informatie

Contactinformatie
PricewaterhouseCoopers
De Entree 201
Postbus 22733
1100 DE Amsterdam Zuidoost
020-5686666
transparantiebenchmark@nl.pwc.com